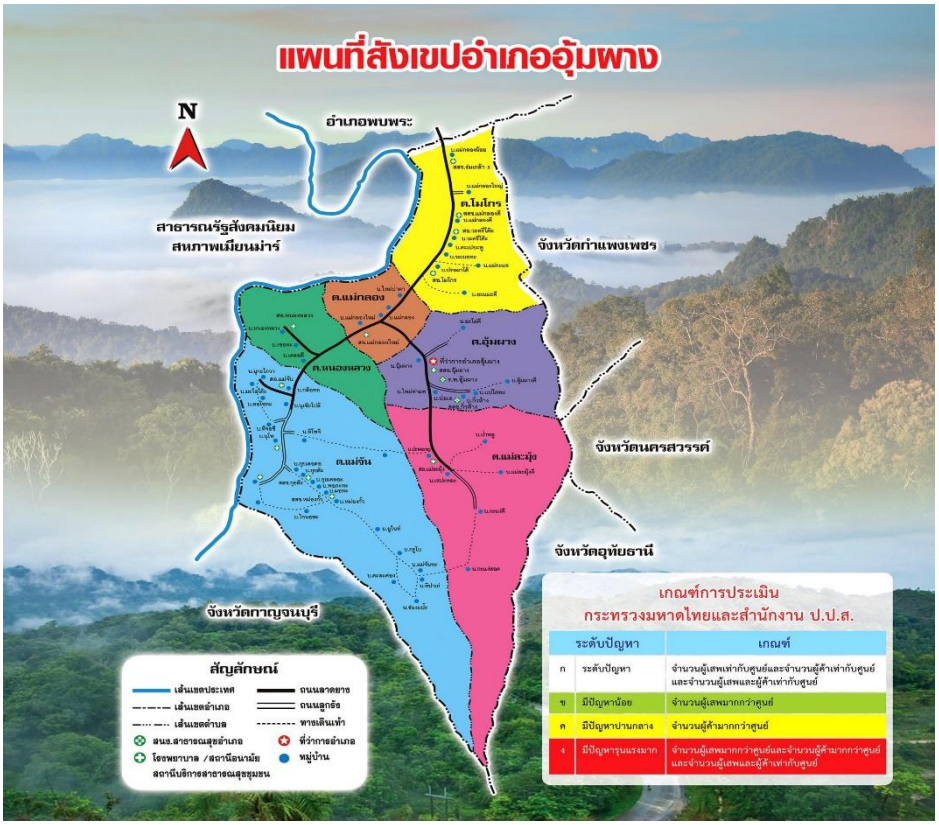
บทที่ 1
สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณภัยของอำเภออุ้มผาง

1.1 สถานการณ์ทั่วไปของอำเภออุ้มผาง

๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต ของอำเภออุ้มผาง

อำเภออุ้มผาง อยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดตาก อยู่ห่างจากจังหวัดตาก ๒๕๐ กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ ๕ ชั่วโมง ตามเส้นทางหลัก ทอดตัวข้ามยอดเขาสูงของเทือกเขาถนนธงชัยมีความคดเคี้ยวตลอดเส้นทาง ผ่านโค้งมากถึง ๑,๒๑๙ โค้ง ที่ว่าการอำเภอ ตั้งอยู่ ณ บ้านอุ้มผาง หมู่ที่ ๑ ถนนสุขุมวัฒนะ ๓ ตำบลอุ้มผาง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

ทิศเหนือ	ติดต่อ	อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
ทิศใต้	ติดต่อ	อำเภอทองผาภูมิ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	อำเภอคลองลาน อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	เจโด่ง รัฐกะเหรี่ยง ประเทศสหภาพพม่า (เมียนมา) เป็นแนวชายแดนยาวประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร

ระยะทางห่างจากจังหวัดตาก ประมาณ ๒๕๐ กิโลเมตร

๑.๑.๒ เขตการปกครอง

อำเภออุ้มผาง แบ่งการปกครองท้องที่ออกเป็น จำนวน ๖ ตำบล ๓๖ หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่บ้าน เทศบาลตำบล ๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๒ แห่ง

การปกครองท้องที่

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	ครัวเรือน	ประชากรในพื้นที่		
					เพศชาย	เพศหญิง	รวม
อุ้มผาง	๖	๑	๑	๑,๗๙๖	๒,๒๓๐	๒,๐๓๖	๔,๒๖๖
หนองหลวง	๑	-	-	๑,๐๕๘	๑,๘๕๑	๑,๗๑๗	๓,๕๖๘
โมโกร	๗	-	๑	๒,๓๙๑	๔,๘๐๖	๔,๒๘๐	๙,๐๘๖
แม่จัน	๑๒	๑	-	๔,๘๗๘	๑๓,๐๘๕	๑๒,๒๒๐	๒๕,๓๐๕
แม่ละมุ้ง	๔	-	-	๗๔๑	๑,๑๖๒	๑,๐๓๕	๒,๑๙๗
แม่กลอง	๔	-	-	๑,๕๑๗	๑,๔๙๑	๑,๔๕๓	๒,๙๖๔
รวม	**๓๖**	**๓**	**๒**	**๑๒,๓๘๑**	**๒๔,๖๒๕**	**๒๒,๗๔๑**	**๔๗,๓๘๖**

การปกครองท้องถิ่น

อำเภออุ้มผาง (เทศบาลตำบล ๓ แห่ง อบต. ๒ แห่ง รวมทั้งหมด ๕ แห่ง)					
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
เทศบาลตำบลอุ้มผาง	๑	๗๓๗	๗๓๔	๖๙๖	๑๔๓๐
เทศบาลตำบลแม่จัน	๑๒	๔,๘๗๘	๑๓,๐๘๕	๑๒,๒๒๐	๒๕,๓๐๕
เทศบาลตำบลแม่กลอง	๑๐	๒,๕๗๕	๓,๓๔๒	๓,๑๗๐	๖,๕๑๒
องค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มผาง	๑๐	๑,๒๓๙	๓,๑๓๘	๓,๕๖๒	๖,๗๐๐
องค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร	๗	๒,๓๙๑	๔,๘๐๖	๔,๒๘๐	๙,๐๘๖
รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	**๔๐**	**๑๑,๘๒๐**	๒๕,๑๐๕	๒๓,๙๒๘	**๔๙,๐๓๓**

๑.๑.๓ ข้อมูลประชากร

จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔๗,๓๘๖ คน

จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ (ปี)

ช่วงอายุ (ปี)

ช่วงอายุน้อยกว่า ๑ ปี เพศชาย ๔๔๒ คน เพศหญิง ๔๐๔ คน รวม ๘๔๖ คน
ช่วงอายุ ๑ ปี เพศชาย ๔๔๗ คน เพศหญิง ๔๔๗ คน รวม ๘๙๔ คน
ช่วงอายุ ๒ ปี เพศชาย ๔๙๕ คน เพศหญิง ๔๕๕ คน รวม ๙๕๐ คน
ช่วงอายุ ๓ ปี เพศชาย ๔๖๗ คน เพศหญิง ๔๐๕ คน รวม ๘๗๒ คน
ช่วงอายุ ๔ ปี เพศชาย ๔๗๐ คน เพศหญิง ๔๕๓ คน รวม ๙๒๓ คน
ช่วงอายุ ๕ ปี เพศชาย ๔๙๙ คน เพศหญิง ๔๓๖ คน รวม ๙๓๕ คน
ช่วงอายุ ๖ ปี เพศชาย ๕๑๒ คน เพศหญิง ๔๘๐ คน รวม ๙๙๒ คน
ช่วงอายุ ๗ ปี เพศชาย ๕๒๑ คน เพศหญิง ๕๐๖ คน รวม ๑,๐๒๗ คน
ช่วงอายุ ๘ ปี เพศชาย ๕๐๗ คน เพศหญิง ๔๘๘ คน รวม ๙๙๕ คน
ช่วงอายุ ๙ ปี เพศชาย ๕๖๕ คน เพศหญิง ๔๗๖ คน รวม ๑,๐๔๑ คน
ช่วงอายุ ๑๐ ปี เพศชาย ๕๖๐ คน เพศหญิง ๕๐๔ คน รวม ๑,๐๖๔ คน

ช่วงอายุ ๑๑ ปี	เพศชาย	๕๕๒	คน	เพศหญิง	๕๒๕	คน	รวม	๑,๐๗๗ คน
ช่วงอายุ ๑๒ ปี	เพศชาย	๖๑๙	คน	เพศหญิง	๕๘๖	คน	รวม	๑,๒๐๕ คน
ช่วงอายุ ๑๓ ปี	เพศชาย	๕๖๖	คน	เพศหญิง	๕๙๐	คน	รวม	๑,๑๕๖ คน
ช่วงอายุ ๑๔ ปี	เพศชาย	๕๙๑	คน	เพศหญิง	๕๖๔	คน	รวม	๑,๑๕๕ คน
ช่วงอายุ ๑๕ ปี	เพศชาย	๕๕๙	คน	เพศหญิง	๕๓๘	คน	รวม	๑,๐๙๗ คน
ช่วงอายุ ๑๖ ปี	เพศชาย	๔๘๐	คน	เพศหญิง	๔๗๙	คน	รวม	๙๕๙ คน
ช่วงอายุ ๑๗ ปี	เพศชาย	๔๙๙	คน	เพศหญิง	๔๔๐	คน	รวม	๙๓๙ คน
ช่วงอายุ ๑๘ ปี	เพศชาย	๔๕๐	คน	เพศหญิง	๕๐๙	คน	รวม	๙๕๙ คน
ช่วงอายุ ๑๙ ปี	เพศชาย	๔๘๖	คน	เพศหญิง	๔๘๗	คน	รวม	๙๗๓ คน
ช่วงอายุ ๒๐ ปี	เพศชาย	๕๑๖	คน	เพศหญิง	๕๑๓	คน	รวม	๑,๐๒๙ คน
ช่วงอายุ ๒๑ ปี	เพศชาย	๔๓๘	คน	เพศหญิง	๔๔๘	คน	รวม	๘๘๖ คน
ช่วงอายุ ๒๒ ปี	เพศชาย	๔๓๕	คน	เพศหญิง	๔๙๕	คน	รวม	๙๓๐ คน
ช่วงอายุ ๒๓ ปี	เพศชาย	๔๗๔	คน	เพศหญิง	๔๙๒	คน	รวม	๙๖๖ คน
ช่วงอายุ ๒๔ ปี	เพศชาย	๔๔๖	คน	เพศหญิง	๔๔๘	คน	รวม	๘๙๔ คน
ช่วงอายุ ๒๕ ปี	เพศชาย	๔๖๓	คน	เพศหญิง	๓๙๙	คน	รวม	๘๖๒ คน
ช่วงอายุ ๒๖ ปี	เพศชาย	๔๐๙	คน	เพศหญิง	๓๕๘	คน	รวม	๗๖๗ คน
ช่วงอายุ ๒๗ ปี	เพศชาย	๔๖๕	คน	เพศหญิง	๓๕๘	คน	รวม	๘๒๓ คน
ช่วงอายุ ๒๘ ปี	เพศชาย	๔๒๗	คน	เพศหญิง	๓๔๗	คน	รวม	๗๗๔ คน
ช่วงอายุ ๒๙ ปี	เพศชาย	๓๘๖	คน	เพศหญิง	๓๔๓	คน	รวม	๗๒๙ คน
ช่วงอายุ ๓๐ ปี	เพศชาย	๓๔๘	คน	เพศหญิง	๓๑๕	คน	รวม	๖๖๓ คน
ช่วงอายุ ๓๑ ปี	เพศชาย	๓๕๙	คน	เพศหญิง	๓๔๐	คน	รวม	๖๙๙ คน
ช่วงอายุ ๓๒ ปี	เพศชาย	๓๖๕	คน	เพศหญิง	๓๐๗	คน	รวม	๖๗๒ คน
ช่วงอายุ ๓๓ ปี	เพศชาย	๓๔๕	คน	เพศหญิง	๒๙๙	คน	รวม	๖๔๔ คน
ช่วงอายุ ๓๔ ปี	เพศชาย	๒๙๙	คน	เพศหญิง	๒๘๖	คน	รวม	๕๘๕ คน
ช่วงอายุ ๓๕ ปี	เพศชาย	๓๐๐	คน	เพศหญิง	๒๘๖	คน	รวม	๕๘๖ คน
ช่วงอายุ ๓๖ ปี	เพศชาย	๒๘๓	คน	เพศหญิง	๒๘๑	คน	รวม	๕๖๔ คน
ช่วงอายุ ๓๗ ปี	เพศชาย	๓๒๔	คน	เพศหญิง	๒๘๔	คน	รวม	๖๐๘ คน
ช่วงอายุ ๓๘ ปี	เพศชาย	๓๐๘	คน	เพศหญิง	๒๖๙	คน	รวม	๕๗๗ คน
ช่วงอายุ ๓๙ ปี	เพศชาย	๓๐๘	คน	เพศหญิง	๒๕๓	คน	รวม	๕๖๑ คน
ช่วงอายุ ๔๐ ปี	เพศชาย	๒๕๓	คน	เพศหญิง	๒๗๐	คน	รวม	๕๒๓ คน
ช่วงอายุ ๔๑ ปี	เพศชาย	๒๙๐	คน	เพศหญิง	๒๔๑	คน	รวม	๕๓๑ คน
ช่วงอายุ ๔๒ ปี	เพศชาย	๓๒๙	คน	เพศหญิง	๒๗๙	คน	รวม	๖๐๘ คน
ช่วงอายุ ๔๓ ปี	เพศชาย	๒๔๒	คน	เพศหญิง	๒๕๒	คน	รวม	๔๙๔ คน
ช่วงอายุ ๔๔ ปี	เพศชาย	๒๖๑	คน	เพศหญิง	๒๘๒	คน	รวม	๕๔๓ คน
ช่วงอายุ ๔๕ ปี	เพศชาย	๒๗๐	คน	เพศหญิง	๒๓๒	คน	รวม	๕๐๒ คน
ช่วงอายุ ๔๖ ปี	เพศชาย	๒๓๑	คน	เพศหญิง	๑๘๘	คน	รวม	๔๑๙ คน
ช่วงอายุ ๔๗ ปี	เพศชาย	๒๘๓	คน	เพศหญิง	๒๓๕	คน	รวม	๕๑๘ คน
ช่วงอายุ ๔๘ ปี	เพศชาย	๒๘๓	คน	เพศหญิง	๑๙๕	คน	รวม	๔๒๗ คน
ช่วงอายุ ๔๙ ปี	เพศชาย	๒๒๒	คน	เพศหญิง	๒๐๐	คน	รวม	๔๒๒ คน
ช่วงอายุ ๕๐ ปี	เพศชาย	๒๔๗	คน	เพศหญิง	๑๙๓	คน	รวม	๔๔๐ คน

ช่วงอายุ ๕๑ ปี	เพศชาย	๒๑๘	คน	เพศหญิง	๑๗๘	คน	รวม	๓๙๖ คน
ช่วงอายุ ๕๒ ปี	เพศชาย	๒๕๑	คน	เพศหญิง	๒๐๕	คน	รวม	๔๕๖ คน
ช่วงอายุ ๕๓ ปี	เพศชาย	๒๐๕	คน	เพศหญิง	๑๗๒	คน	รวม	๓๗๗ คน
ช่วงอายุ ๕๔ ปี	เพศชาย	๒๐๕	คน	เพศหญิง	๑๖๘	คน	รวม	๓๗๓ คน
ช่วงอายุ ๕๕ ปี	เพศชาย	๑๘๕	คน	เพศหญิง	๑๔๗	คน	รวม	๓๓๒ คน
ช่วงอายุ ๕๖ ปี	เพศชาย	๑๘๒	คน	เพศหญิง	๑๔๘	คน	รวม	๓๓๐ คน
ช่วงอายุ ๕๗ ปี	เพศชาย	๒๒๕	คน	เพศหญิง	๑๘๔	คน	รวม	๔๐๙ คน
ช่วงอายุ ๕๘ ปี	เพศชาย	๑๕๓	คน	เพศหญิง	๑๕๕	คน	รวม	๓๐๘ คน
ช่วงอายุ ๕๙ ปี	เพศชาย	๑๘๘	คน	เพศหญิง	๑๕๒	คน	รวม	๓๔๐ คน
ช่วงอายุ ๖๐ ปี	เพศชาย	๑๒๔	คน	เพศหญิง	๑๒๓	คน	รวม	๒๔๗ คน
ช่วงอายุ ๖๑ ปี	เพศชาย	๑๔๕	คน	เพศหญิง	๑๓๕	คน	รวม	๒๘๐ คน
ช่วงอายุ ๖๒ ปี	เพศชาย	๑๔๗	คน	เพศหญิง	๑๒๘	คน	รวม	๒๗๕ คน
ช่วงอายุ ๖๓ ปี	เพศชาย	๑๑๖	คน	เพศหญิง	๙๑	คน	รวม	๒๐๗ คน
ช่วงอายุ ๖๔ ปี	เพศชาย	๑๔๑	คน	เพศหญิง	๑๑๗	คน	รวม	๒๕๘ คน
ช่วงอายุ ๖๕ ปี	เพศชาย	๑๑๒	คน	เพศหญิง	๙๒	คน	รวม	๒๐๔ คน
ช่วงอายุ ๖๖ ปี	เพศชาย	๙๘	คน	เพศหญิง	๗๓	คน	รวม	๑๗๑ คน
ช่วงอายุ ๖๗ ปี	เพศชาย	๙๒	คน	เพศหญิง	๙๓	คน	รวม	๑๘๕ คน
ช่วงอายุ ๖๘ ปี	เพศชาย	๗๖	คน	เพศหญิง	๕๑	คน	รวม	๑๒๗ คน
ช่วงอายุ ๖๙ ปี	เพศชาย	๘๘	คน	เพศหญิง	๖๐	คน	รวม	๑๔๘ คน
ช่วงอายุ ๗๐ ปี	เพศชาย	๙๙	คน	เพศหญิง	๘๐	คน	รวม	๑๗๙ คน
ช่วงอายุ ๗๑ ปี	เพศชาย	๗๑	คน	เพศหญิง	๗๕	คน	รวม	๑๔๖ คน
ช่วงอายุ ๗๒ ปี	เพศชาย	๘๗	คน	เพศหญิง	๘๑	คน	รวม	๑๖๘ คน
ช่วงอายุ ๗๓ ปี	เพศชาย	๕๕	คน	เพศหญิง	๕๓	คน	รวม	๑๐๘ คน
ช่วงอายุ ๗๔ ปี	เพศชาย	๖๕	คน	เพศหญิง	๕๗	คน	รวม	๑๒๒ คน
ช่วงอายุ ๗๕ ปี	เพศชาย	๕๑	คน	เพศหญิง	๔๓	คน	รวม	๙๔ คน
ช่วงอายุ ๗๖ ปี	เพศชาย	๔๖	คน	เพศหญิง	๓๙	คน	รวม	๘๕ คน
ช่วงอายุ ๗๗ ปี	เพศชาย	๔๖	คน	เพศหญิง	๔๓	คน	รวม	๘๙ คน
ช่วงอายุ ๗๘ ปี	เพศชาย	๓๘	คน	เพศหญิง	๓๓	คน	รวม	๗๑ คน
ช่วงอายุ ๗๙ ปี	เพศชาย	๓๖	คน	เพศหญิง	๔๐	คน	รวม	๗๖ คน
ช่วงอายุ ๘๐ ปี	เพศชาย	๒๖	คน	เพศหญิง	๒๕	คน	รวม	๕๑ คน
ช่วงอายุ ๘๑ ปี	เพศชาย	๒๔	คน	เพศหญิง	๒๑	คน	รวม	๔๕ คน
ช่วงอายุ ๘๒ ปี	เพศชาย	๓๒	คน	เพศหญิง	๒๔	คน	รวม	๕๖ คน
ช่วงอายุ ๘๓ ปี	เพศชาย	๒๙	คน	เพศหญิง	๑๑	คน	รวม	๔๐ คน
ช่วงอายุ ๘๔ ปี	เพศชาย	๒๓	คน	เพศหญิง	๑๘	คน	รวม	๔๑ คน
ช่วงอายุ ๘๕ ปี	เพศชาย	๑๗	คน	เพศหญิง	๙	คน	รวม	๒๖ คน
ช่วงอายุ ๘๖ ปี	เพศชาย	๑๐	คน	เพศหญิง	๑๑	คน	รวม	๒๑ คน
ช่วงอายุ ๘๗ ปี	เพศชาย	๑๖	คน	เพศหญิง	๒๖	คน	รวม	๔๒ คน
ช่วงอายุ ๘๘ ปี	เพศชาย	๑๑	คน	เพศหญิง	๘	คน	รวม	๑๙ คน
ช่วงอายุ ๘๙ ปี	เพศชาย	๗	คน	เพศหญิง	๑๑	คน	รวม	๑๘ คน
ช่วงอายุ ๙๐ ปี	เพศชาย	๓	คน	เพศหญิง	๙	คน	รวม	๑๒ คน

ช่วงอายุ ๙๑ ปี	เพศชาย	๔	คน	เพศหญิง	๓ คน	รวม	๗ คน
ช่วงอายุ ๙๒ ปี	เพศชาย	๔	คน	เพศหญิง	๗ คน	รวม	๑๑ คน
ช่วงอายุ ๙๓ ปี	เพศชาย	๕	คน	เพศหญิง	๗ คน	รวม	๑๒ คน
ช่วงอายุ ๙๔ ปี	เพศชาย	๒	คน	เพศหญิง	๘ คน	รวม	๑๐ คน
ช่วงอายุ ๙๕ ปี	เพศชาย	๒	คน	เพศหญิง	๘ คน	รวม	๑๐ คน
ช่วงอายุ ๙๖ ปี	เพศชาย	๒	คน	เพศหญิง	๔ คน	รวม	๖ คน
ช่วงอายุ ๙๗ ปี	เพศชาย	๒	คน	เพศหญิง	๕ คน	รวม	๗ คน
ช่วงอายุ ๙๘ ปี	เพศชาย	๑	คน	เพศหญิง	๒ คน	รวม	๓ คน
ช่วงอายุ ๙๙ ปี	เพศชาย	๒	คน	เพศหญิง	๑ คน	รวม	๓ คน
ช่วงอายุ ๑๐๐ ปี	เพศชาย	๑	คน	เพศหญิง	๒ คน	รวม	๓ คน
อายุมากกว่า ๑๐๐ ปี	เพศชาย	๖	คน	เพศหญิง	๓ คน	รวม	๙ คน

รวม เพศชาย ๒๔,๖๒๕ คน เพศหญิง ๒๒,๗๖๑ คน รวมทั้งสิ้น ๔๗,๓๘๖ คน

๑.๑.๔ ลักษณะการประกอบอาชีพ

ประชากรร้อยละ ๘๐ ของอำเภออุ้มผาง ประกอบอาชีพการเกษตร รองลงมาประชากรร้อย ๖๐ ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจสำคัญได้แก่ข้าวโพดรายได้ประชากรต่อหัว/ปี ๑๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๑.๕ การคมนาคม

เส้นทางคมนาคมสายหลัก คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๐ เส้นทางคมนาคมรอง คือ ทางหลวงหมายเลข ๑๑๖๗ และทางหลวงหมายเลข ๑๒๘๘ เป็นแหล่งชุมชนที่มีเส้นทางไปสู่จังหวัดต่างๆ และไปสู่ชายแดน

๑.๑.๖ แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ อำเภออุ้มผางมี ห้วย ลำธาร คลองหนอง รวม ๙ ห้วย ซึ่งในจำนวนนี้ใช้งานได้ในฤดูแล้ง ๑๐ สาย มีบ่อบาดาล ๑ แห่ง ใช้งานได้ในฤดูแล้ง มีบ่อน้ำตื้น ๑๗ แห่ง มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง มีหนองบึง ๑๓ แห่ง มีบ่อน้ำร้อน ๑ แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง ๑ แห่ง

แหล่งน้ำที่สำคัญ

๑. ห้วยอุ้มผาง ต้นน้ำอยู่ในขุนเขาเหนือบ้านอุ้มผางคีไหลผ่าน บ.แปโดทะ และ บ.กิ่วห้างมีน้ำไหลตลอดปี

๒. ห้วยยะโม่ ต้นน้ำอยู่ในขุนเขาเหนือบ้านยะโม่คี ไหลผ่าน บ.ยะโม่คี ไหลลงสู่ห้วยยะแม๊ะ บ้านแม่กลอง มีน้ำไหลตลอดปี

๓. ห้วยแม่กลอง ต้นน้ำอยู่ที่บ้านแม่กลองน้อยไหลผ่าน บ.แม่กลองใหญ่ บ.แม่กลองคี บ.ตะเป่อพู บ.ปรอผาโด้ บ.ใหม่ป่าคา บ.แม่กลองเก่า บ.แม่กลองใหม่ บ.บ้านใหม่ท่าแพ และบ้านปะละทะ ไหลไปสู่แม่น้ำแม่จัน และไหลลงไปทางตอนใต้ไปยัง จ.กาญจนบุรี ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของ ตำบลโมโกร ตำบลแม่กลอง ตำบลอุ้มผาง ตำบลแม่ละมุ้ง และตำบลแม่จัน มีน้ำไหลตลอดปี

๔. ห้วยยะแม๊ะ ต้นน้ำเกิดจากบ้านยะแม๊ะคี ไหลผ่านบ้านยะแม๊ะ ไหลลงสู่ห้วยแม่กลอง มีน้ำไหลตลอดปี

๕. ห้วยน้ำดั้น ต้นน้ำเกิดจากถ้ำเหนือบ้านหนองหลวง ดั้นออกจากถ้ำไหลผ่านบ้านหนองหลวง ไหลลงสู่ห้วยเดลอ มีน้ำไหลตลอดปี

๖. ห้วยเดลอโกล ต้นน้ำอยู่ในขุนเขาเหนือบ้านเดลอคี ไหลผ่านบ้านเดลอคี ไหลลงสู่ห้วยทีผาโด้ มีน้ำไหลตลอดปี

2. สถานการณ์แนวโน้มการเกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่

สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่อำเภออุ้มผาง เนื่องจากสภาพพื้นดินในพื้นที่อำเภออุ้มผางมีลักษณะเป็นดินลูกรังร่วนปนทรายทำให้เก็บและอุ้มน้ำไม่ได้ สภาพอากาศร้อนถึงร้อนจัด บริเวณพื้นที่อากาศเบาและลอยตัว ลมแรง เนื่องจากเกิดช่องว่างของพื้นที่ทางทิศตะวันตก ซึ่งมีแนวภูเขาถนนธงชัยปิดกั้น จากข้อมูลดังกล่าวส่งผลทำให้เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนจะเกิดน้ำป่าไหลหลากเข้าท่วมขังในพื้นที่ เมื่อเข้าสู่ฤดูร้อนก็จะเกิดความแห้งแล้งไม่มีน้ำเพียงพอในการอุปโภค บริโภค และเลี้ยงสัตว์ ทำให้อำเภออุ้มผางเป็นพื้นที่ประสบภัยแล้งซ้ำซาก และก็จะประสบปัญหาวาตภัยอยู่ตลอด

ลักษณะทางภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือกุมภาพันธ์-พฤษภาคม มีอากาศร้อนจัด แห้งแล้ง ลมแรง อบอ้าว
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนน้อย เพราะแนวเขาถนนธงชัยปิดกั้นมรสุม ซึ่งพัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ส่วนใหญ่ฝนจะชุกในตอนปลายฤดูฝน ซึ่งมีมรสุมจากทะเลจีนพัดผ่าน
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม-มกราคม อากาศจะหนาวและแห้งแล้ง ส่วนใหญ่จะหนาวเป็นระยะๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความกดอากาศที่พัดผ่านจากประเทศจีน

สาเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดสาธารณภัย ความล่อแหลม ความเปราะบาง ที่ก่อให้เกิดสาธารณภัยหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยประเภทต่างๆ ในพื้นที่อำเภออุ้มผาง โดยสามารถวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ประเมินภัยอันตราย เพื่อให้ทราบถึงความรุนแรงของภัย ประเภทภัยและสถานที่ รวมถึง การดำรงชีวิตของชุมชนและสังคมที่จะได้รับผลกระทบ โดยระบุสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย แต่ละประเภทภัย

2) ประเมินความล่อแหลม เพื่อให้ทราบถึงประชาชนและทรัพย์สินที่อยู่ ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น สถานที่ตั้งบ้านเรือนประชาชน ทรัพย์สิน หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่ภายในอาณาบริเวณพื้นที่ที่จะเกิดภัยและมีโอกาสได้รับความเสียหายจากภัยนั้น ๆ

3) วิเคราะห์ความเปราะบาง เพื่อให้ทราบถึงระดับความเสี่ยงของสภาพ หรือองค์ประกอบของสิ่งนั้นว่ามีความสามารถต้านทานต่อภัยอันตรายได้เท่าใด เช่น ชุมชนในพื้นที่ขาดความสามารถในการป้องกันตนเองไม่สามารถรับมือกับภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นและเมื่อเกิดภัยแล้วไม่สามารถฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็ว

4) วิเคราะห์ศักยภาพ ขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัย เช่น พิจารณาถึงความรู้ ทักษะ และทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่ สามารถนำมาใช้ช่วยเหลือชุมชนที่เสี่ยงภัย และสามารถวางแผนรับมือกับภัยต่างๆ ได้ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยของจังหวัดนั้น ๆ ก็จะลดลง เป็นต้น

5) วิเคราะห์ความสูญเสียและผลกระทบ เพื่อคาดคะเนความสูญเสียต่อประชาชน ทรัพย์สิน การบริการ การดำรงชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากสาธารณภัย และประเมินผลกระทบที่จะสร้างความสูญเสียต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสามารถวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในจังหวัดตาก ได้ดังนี้

ตารางแสดงปัจจัย/สาเหตุที่ทำให้เกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยง จากสาธารณภัย
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ	
อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก และดินโคลนถล่ม	-หมู่ที่ ๒,๓,๔,๕,๖,๗ ตำบลโมโกร -หมู่ที่ ๒,๔,๕,๖, ๗,๘,๙,	- หมู่ที่ ๑ ตำบลโมโกร - หมู่ที่ ๑,๓ ตำบลแม่จัน -หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔		**ความล่อแหลม** ๑. ปริมาณฝนตกหนักในเขตพื้นที่ที่เป็นภูเขา ๒. เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ทำให้เกิดน้ำท่วมขังได้ง่าย

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยง จากสาธารณภัย
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ	
	๑๐,๑๑ และ ๑๒ ตำบลแม่จัน ตำบลแม่ละมุ้ง -หมู่ที่ ๓,๔,๕,๖ ตำบลอุ้มผาง	ตำบลแม่กลอง -หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่ละมุ้ง -หมู่ที่ ๑,๒,๓ ตำบลหนองหลวง		**ความเปราะบาง** ๑. สภาพพื้นที่ของอำเภออุ้มผางเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ทำให้บางพื้นที่เสี่ยงต่อการมีน้ำท่วมขัง ๒. บางพื้นที่ยังไม่สามารถบริหารจัดการการระบายน้ำออกให้ทันท่วงที **ศักยภาพ** ๑. อำเภอมีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประจำปี ๒. เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ความรับผิดชอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนยานพาหนะ เครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องใช้ในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมถึงภาคเอกชนอาสาสมัคร องค์กรสาธารณกุศลในพื้นที่จังหวัดตาก ร่วมกันดำเนินการระงับเหตุสาธารณภัย
ภัยแล้ง	-หมู่ที่ ๑,๒,๓ ตำบลอุ้มผาง -หมู่ที่ ๑,๒,๓,๕ ตำบลโมโกร - หมู่ที่ ๑,๒ ตำบลแม่จัน	- หมู่ที่ ๔,๕,๖ ตำบลอุ้มผาง -หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔ ตำบลแม่กลอง -หมู่ที่ ๔,๖,๗ ตำบลโมโกร		**ความล่อแหลม** ไม่สามารถสูบน้ำดิบจากแม่กลองขึ้นมาใช้งานได้ **ความเปราะบาง** มีแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคที่ไม่เพียงพอ **ศักยภาพ** ๑. มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุประจำปี ทุกปี ๒. มีการจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลเครื่องจักรกลในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแล้ง
ภัยหนาว	-หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,	-หมู่ที่ ๘,๙,๑๐ ตำบลแม่จัน -หมู่ที่ ๑,๗		**ความล่อแหลม** พื้นที่ประสบภัยหนาว **ความเปราะบาง**

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยง จากสาธารณภัย
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ	
	๑๑,๑๒ ตำบลแม่จัน -หมู่ที่ ๒,๔,๕,๖ ตำบลโมโกร -หมู่ที่ ๓,๔ ตำบลแม่ละมุ้ง	ตำบลอุ้มผาง -หมู่ที่ ๑-๓ ตำบลหนองหลวง -หมู่ที่ ๑-๔ ตำบลแม่กลอง		กลุ่มคนพื้นที่สูง ความยากจน **ศักยภาพ** ๑. มีการจัดทำแผนเผชิญเหตุประจำปี ทุกปี ๒. มีการติดตามสถานการณ์การพยากรณ์อากาศ เพื่อเตรียมตัวรับภัยหนาวได้ทันท่วงที
วาตภัย			ทุกหมู่บ้าน	**ศักยภาพ** ๑. จัดทำฐานข้อมูลสถิติ เพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง และสาเหตุของการเกิดภัย
อัคคีภัย			ทุกหมู่บ้าน	**ความเปราะบาง** ๑.สภาพบ้านเรือนที่เกิดอัคคีภัยในพื้นที่อำเภออุ้มผาง ส่วนใหญ่เป็นบ้านที่มีสภาพเก่าสร้างด้วยไม้ ๒.ความประมาทของผู้อยู่อาศัยในการสำรวจอุปกรณ์ไฟฟ้า เช่น สายไฟ ปลั๊กไฟ **ศักยภาพ** ๑.มีการฝึกการปฏิบัติในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ๒.มีการจัดทำทะเบียนฐานข้อมูลเครื่องจักรกลในการป้องกันและระงับอัคคีภัย
ไฟป่าและหมอกควัน	-หมู่ที่ ๒ และ ๘ ตำบลแม่จัน -หมู่ที่ ๓,๔,๕ ตำบลอ้มผาง -หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่ละมุ้ง -หมู่ที่ ๒,๓ ตำบลโมโกร		-หมู่ที่ ๑-๓ ต.หนองหลวง -หมู่ที่ ๑,๓,๔,๕,๖,๗,, ๙,๑๐,๑๑,๑๒ ตำบลแม่จัน -หมู่ที่ ๑,๔,๕,๖,๗ ตำบลโมโกร -หมู่ที่ ๑-๓ ตำบลแม่ละมุ้ง -หมู่ที่ ๑,๒,๖	**ความล่อแหลม** หมู่บ้านที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติและในเขตป่าอนุรักษ์ที่ **ความเปราะบาง** ๑. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่ามักจะมีอาชีพทางการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ทำให้เกิดการเก็บหาของป่า เผาไร่ แกล้งจุด ความประมาท ๒. ประชาชนยังไม่ตระหนักถึงผลกระทบ ที่เกิดจากการเผาป่า **ศักยภาพ**

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยง จากสาธารณภัย
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ	
			ตำบลอุ้มผาง	๑. รณรงค์ป้องกันไฟป่า โดยการประชาสัมพันธ์ชี้แนะให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากร ป่าไม้ ความจำเป็นที่จะต้องดูแลรักษา ตลอดจนผลเสียที่จะเกิดขึ้นหากมีการบุกรุกทำลายหรือเผาป่า ๒. การจัดการเชื้อเพลิง โดยการทำแนวกันไฟ และการกำจัดเชื้อเพลิงในพื้นที่ที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า ๓. การออกกฎระเบียบการควบคุมการเผาป่า
สารเคมีและวัตถุอันตราย			ทุกหมู่บ้าน	**ความล่อแหลม** มีการขนถ่ายสารเคมีชนิดเชื้อเพลิงผ่านในพื้นที่ **ความเปราะบาง** มีเส้นทางการขนถ่ายสารเคมี **ศักยภาพ** จัดให้การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยจากสารเคมี และวัตถุอันตรายอย่างปลอดภัย
โรคระบาดในมนุษย์		ทุกหมู่บ้าน		**ความล่อแหลม** ประชากรหนาแน่นขึ้น ทำให้ต้องใช้ชีวิตและปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เชื้อโรคต่างๆ สู่กันและกันได้ง่ายขึ้นด้วยไม่ว่าจะเป็นทางน้ำ อากาศ หรืออาหาร **ความเปราะบาง** ประชาชนอาศัยอยู่รวมกันเป็นชุมชนแออัด จึงง่ายต่อการแพร่ระบาดของโรคติดต่อในมนุษย์ และแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาร์จำนวนมากที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ชายแดนอำเภอแม่สอดจังหวัด

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยง จากสาธารณภัย
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ	
				ตาก จึงมีประชากรมากขึ้นง่ายต่อการแพร่ระบาดของโรคระบาด **ศักยภาพ** 1. อำเภอ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการควบคุมโรคระบาด 2.มีการติดตามผลการดำเนินงานควบคุมโรคระบาด
โรคระบาดในสัตว์		ทุกหมู่บ้าน		**ความล่อแหลม** การเกิดโรคในสัตว์มีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายประการ การที่สัตว์จะเกิดโรคหรือไม่นั้นนอกจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านการสุขาภิบาล สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวสัตว์ ชนิดของเชื้อ และปริมาณเชื้อที่สัตว์ได้รับย่อมส่งผลต่อการเกิดโรคระบาดได้ทั้งสิ้น ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคระบาดในสัตว์ 1. ชนิดและคุณสมบัติของตัวเชื้อโรค เชื้อโรคบางชนิดมีความรุนแรงน้อยบางชนิด มีความรุนแรงมาก และถึงแม้จะเป็นเชื้อชนิดเดียวกัน ถ้าสภาวะแตกต่างกันความรุนแรงของโรค ก็อาจแตกต่างกันได้ 2.ปริมาณของเชื้อที่สัตว์ได้รับเข้าไป ถ้าสัตว์ได้รับเชื้อในปริมาณที่มากหรือได้รับเชื้ออยู่ตลอดเวลา โอกาสที่จะเกิดโรคก็มากขึ้นด้วย 3.ภูมิคุ้มกันของร่างกายสัตว์เอง ถ้าสัตว์มีระบบภูมิคุ้มกันตอบสนองต่อเชื้อโรคได้ดี โอกาสเกิดโรคก็ลดลง **ความเปราะบาง** ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มักมีอาชีพในการทำการเกษตร เลี้ยงสัตว์ จึงทำให้เมื่อมีสัตว์ปริมาณมาก เมื่อเกิดโรคระบาดจึงควบคุมได้ยาก

ประเภทของภัย	ระดับความเสี่ยงภัย			ปัจจัย/สาเหตุ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยง จากสาธารณภัย
	เสี่ยงสูง	เสี่ยงปานกลาง	เสี่ยงต่ำ	
				ศักยภาพ การจัดการด้านสุขาภิบาลที่ดี เช่น การทำความสะอาด พ่นยาฆ่าเชื้อเป็นประจำ ดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรือนให้เหมาะสม ไม่ร้อน อบอ้าวเกินไป หลีกเลี่ยงการทำให้สัตว์เครียด ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้โอกาสเกิดโรคน้อยลง หรือถ้าเกิดโรคขึ้น อาการจะไม่รุนแรงนัก และสามารถควบคุมความรุนแรงและการระบาดได้ง่าย

จากการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย สามารถจัดลำดับความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยของอำเภออุ้มผางได้ ดังนี้ **(เสี่ยงภัยมากไปหาน้อย)**

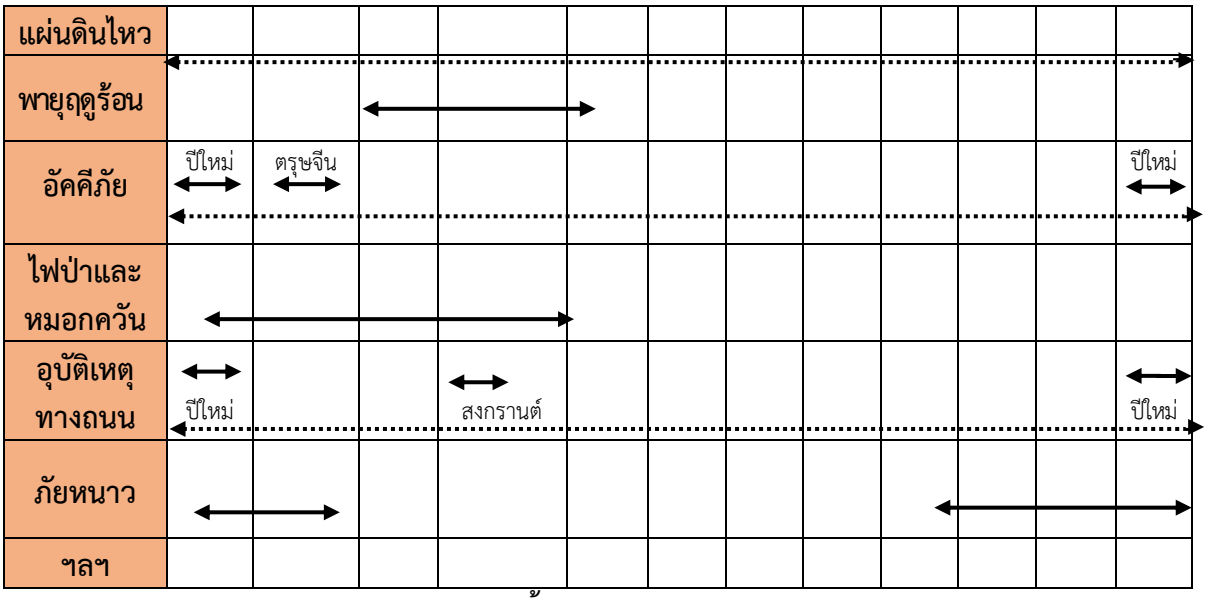
สาธารณภัยที่เกิดจากธรรมชาติ	สาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
1. อุทกภัย 2. ภัยแล้ง 3. ภัยหนาว 4. วาตภัย 5. โรคระบาดในมนุษย์ 6. โรคระบาดในสัตว์	1. ภัยจากการคมนาคมขนส่ง 2. อัคคีภัย 3. ไฟป่าและหมอกควัน 4. ภัยจากสารเคมี

2.1 ปฏิทินสาธารณภัยประจำปีของอำเภออุ้มผาง

สาธารณภัยเกิดขึ้นเป็นประจำโดยแบ่งตามห้วงเวลาของการเกิดภัยนั้น ๆ ในรอบ 1 ปี ซึ่งมีทั้ง สาธารณภัยที่สามารถคาดการณ์ได้หรือสาธารณภัยรูปแบบใหม่และ/หรือมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งทำให้คาดการณ์ได้ยากหรือมีความไม่แน่นอนสูง ดังปรากฏห้วงเวลาการเกิดภัย

ปฏิทินสาธารณภัย (เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ล่วงหน้า จึงทำปฏิทิน
สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่)

ภัย/เดือน	ระยะเวลาที่เกิดภัย											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อุทกภัย						←	—	—	—	—	→	
ภัยแล้ง	←	—	—	—	—	→	←	—	→			
			ฤดูแล้ง				ฝนทิ้งช่วง					

<u>หมายเหตุ</u> :..... เฝ้าระวังตลอดทั้งปี

* ปฏิทินสาธารณภัยสามารถปรับเพิ่มหรือลดปฏิทินสาธารณภัยประจำปีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่

บทที่ ๒
นโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีเป้าหมายมุ่งสู่ “การรู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน” (Resilience) โดยนำนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก ประกอบกับแนวโน้มสถานการณ์ภัยของโลกและของประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งบทเรียนการจัดการ สาธารณภัยที่ผ่านมา นำมาทบทวนและปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ทุกหน่วยงานในพื้นที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ใช้เป็นแผนแม่บท (Master Plan) ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

๑.๑ มุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้วยการสร้างความตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก เข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อนำไปประเมินความเสี่ยงและการใช้ข้อมูลความเสี่ยง ประกอบการวางแผน การลงทุน และการตัดสินใจอย่างรู้เท่าทันภัย

๑.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งการบูรณาการกับทุกภาคส่วนให้ยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการ ในภาวะฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการสาธารณภัยทุกระดับ พร้อมทั้ง การบรรเทาทุกข์และช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์

๑.๓ พัฒนาระบบการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนโดยจัดให้มีการซ่อมสร้างและฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดย เร็วหรือให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม เพื่อลดความเสี่ยงเดิมและป้องกันความเสี่ยงใหม่

๒. วัตถุประสงค์ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภออุ้มผางฉบับนี้ เป็นแผนกำหนดทิศทางการดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้ง การกำหนดมาตรฐาน เป้าหมายและการปฏิบัติงานให้มีความเชื่อมโยงในทุกระดับ โดยแบ่งเป็นสองส่วนหลัก ได้แก่ ภาคการพัฒนาในการลดความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ และภาคการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วน จัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างบูรณาการจึงกำหนดให้แผนมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๒.๑ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติ (Concept of Operations: CONOPs) ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ถึงระดับอำเภอ ในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยอย่างบูรณาการ เป็นระบบ และมีทิศทางเดียวกัน

๒.๒ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและทิศทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยซึ่งเป็นที่ยอมรับมาประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ สามารถนำไปปรับใช้ ในการจัดทำแผนทุกระดับ เพื่อให้การจัดการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์

๒.๓ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ประกอบด้วยการลดความเสี่ยง จากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction) การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟู ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build BackBetterand Safer) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือ “การรู้รับ - ปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว -อย่างยั่งยืน (Resilience)”

๓. วิสัยทัศน์

สังคมไทยสามารถลดความเสี่ยงเดิม ป้องกันความเสี่ยงใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ประเทศมีความมั่นคง อย่างปลอดภัยและยั่งยืน

๔. พันธกิจ

๔.๑ มุ่งสร้างความตระหนักรู้ เข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัย และจัดการความเสี่ยงได้อย่างปลอดภัย

๔.๒ บูรณาการด้านข้อมูล องค์ความรู้ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีการลงทุน บุคลากร และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิจัย และนวัตกรรมด้านสาธารณภัย

๔.๓ เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนโดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

๔.๔ ยกระดับระบบมาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างบูรณาการ

๔.๕ เพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นสภาพ การซ่อมสร้าง และฟื้นฟูให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว รวมทั้งพัฒนาให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๕. เป้าหมาย

๕.๑ การลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่

๕.๒ การประยุกต์ใช้งานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญา เพื่อให้ทุกภาคส่วนรู้เท่าทันการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๕.๓ การเป็นหุ้นส่วนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

๕.๔ ระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินที่มีมาตรฐาน ยืดหยุ่น และมีเอกภาพอย่างบูรณาการ

๕.๕ ระบบการฟื้นฟูอย่างยั่งยืนในทุกระดับให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของอำเภออุ้มผาง

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
๖.๑ การลดความสูญเสียและความเสียหาย	(๑) อัตราการเสียชีวิตจากสาธารณภัยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน (๒) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน (๓) ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากสาธารณภัยโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของอำเภอ (๔) ความเสียหายจากสาธารณภัยที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และการหยุดชะงักของบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน รวมถึงสถานพยาบาลและสถานศึกษาด้วยการพัฒนา โครงสร้างและบริการพื้นฐานให้มีความพร้อมรับมือและสามารถฟื้นกลับได้เร็วเมื่อเกิดสาธารณภัย

๖.๒ การเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	(๑) จำนวนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ประกอบด้วยประเด็นการจัดการความเสี่ยง จากสาธารณภัย (๒) การบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่อำเภออุ้มผาง ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย อย่างยั่งยืน (๓) ขีดความสามารถระบบเตือนภัยโดยการจัดหาเทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์และประชาชน สามารถเข้าถึงการแจ้งเตือนภัยและข้อมูลความเสี่ยงสาธารณภัย

๗. ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ของแผนฉบับนี้ กำหนดขึ้นตามยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารรภัยจังหวัดตาก เป็นการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของแผนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนยกระดับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่มาตรฐานตามหลักการแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อสร้างการรู้เท่าทันภัยและภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยการลดความเปราะบาง และความล่อแหลม พร้อมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการเตรียมพร้อมรับกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

(๑.๒) เพื่อให้มีมาตรการให้ทุกภาคส่วนลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) พัฒนาและส่งเสริมให้มีความเข้าใจความเสี่ยงจากสาธารณภัยทุกระดับ (ระดับจังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

(๒.๒) พัฒนามาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๓) ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน ยืดหยุ่น และเป็นเอกภาพ โดยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๑.๒) เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และทันต่อเหตุการณ์

(๑.๓) เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยให้น้อยที่สุด

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) สร้างมาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินอย่างมีเอกภาพ

(๒.๒) พัฒนาระบบและเครื่องมือสนับสนุนการเผชิญเหตุ

(๒.๓) เสริมสร้างระบบและแนวปฏิบัติในการบรรเทาทุกข์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อฟื้นฟูให้ผู้ประสบภัยได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ทั่วถึง ต่อเนื่อง เป็นธรรม สอดรับกับความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือ และสามารถกลับไปดำรงชีวิตได้ตามปกติ

(๑.๒) เพื่อฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้มีการซ่อมสร้างและฟื้นสภาพให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็วหรือให้ดีกว่า และปลอดภัยกว่าเดิม

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระหว่าง ประเทศ

(๒.๒) พัฒนาแนวทางบริหารจัดการด้านการฟื้นฟู

(๒.๓) เสริมสร้างแนวทางการฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (Build Back Better and Safer)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนัก และเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างยั่งยืน

(๑.๒) เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น

(๑.๓) เพื่อยกระดับการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมอย่างมีเอกภาพ

(๒) กลยุทธ์

(๒.๑) เสริมสร้างการเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระหว่างประเทศ

(๒.๒) พัฒนาระบบการประสานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมที่มีเอกภาพ

(๒.๓) ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรม

(๒.๔) ส่งเสริมความเป็นประเทศที่มีบทบาทนำด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและสร้างนวัตกรรมด้านสาธารณภัย

(๑) เป้าประสงค์

(๑.๑) เพื่อเสริมสร้างระบบบริหารจัดการ การวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี และภูมิปัญญาสู่ระบบอัจฉริยะเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

(๑.๒) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการรู้เท่าทันภัยให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างเสมอภาคและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน (Stakeholder)

(๒) กลยุทธ์

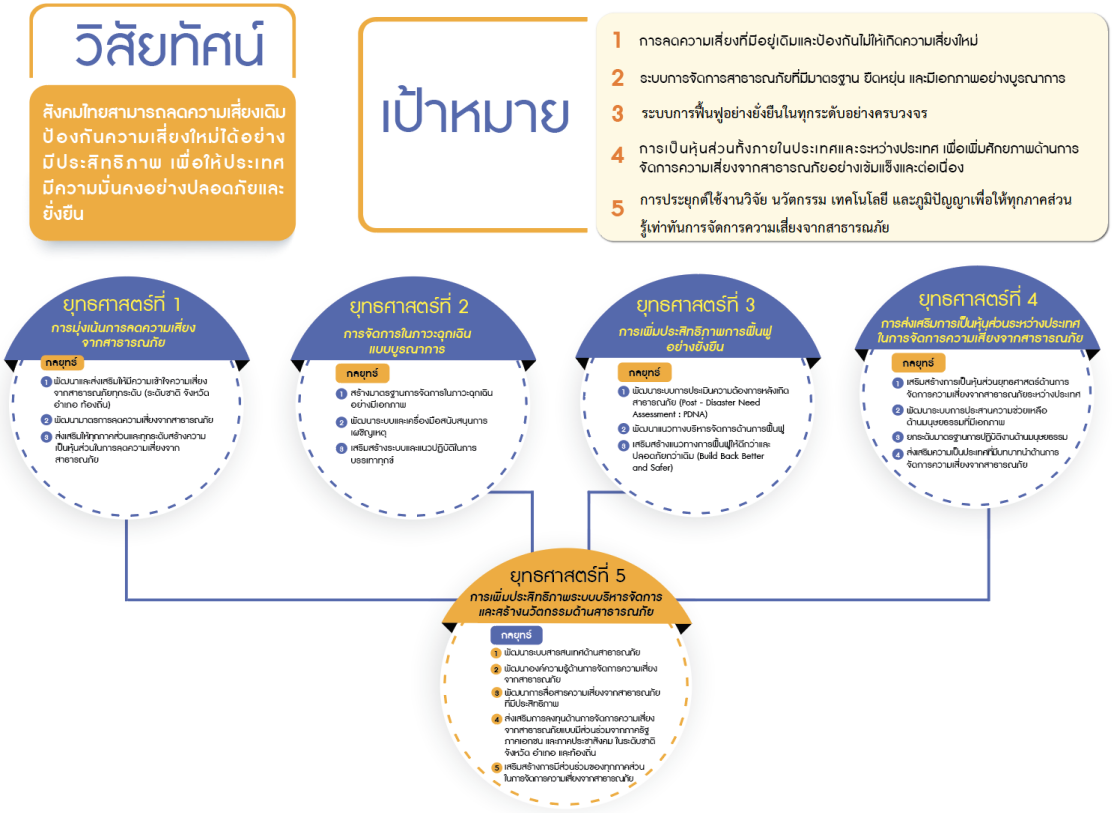
(๒.๑) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสาธารณภัย

(๒.๒) พัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๒.๓) พัฒนาการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ

(๒.๔) ส่งเสริมการลงทุนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในระดับจังหวัด อำเภอ และและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒.๕) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

แผนภาพที่ ๒-๑ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์

๘. แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ภายใต้แหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดตามจำแนก ดังนี้

๘.๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัด

งบประมาณ	สาระสำคัญ
(๑) งบประมาณเชิงพื้นที่ (Area)	

(๑.๑) จังหวัดและกลุ่มจังหวัด (Area)	(๑.๑.๑) ให้จังหวัดตั้งงบประมาณสำหรับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสำนักงบประมาณตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกลุ่มจังหวัด และคำของบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เพื่อให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (๑.๑.๒) ให้จังหวัดขอตั้งงบประมาณและขอรับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้อีกแนวทางหนึ่ง
งบประมาณ	**สาระสำคัญ**
(๑.๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	(๑.๒.๑) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๕ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด (๘) จัดทำกิจกรรมใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๔๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (๑.๒.๒) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่องหลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ (๑.๒.๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ - ข้อ ๑๐ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ (๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นโดยพิจารณาจาก (๑.๑) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วน

	ท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมืองในการจัดทำร่างแผนพัฒนา ให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของชุมชนที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอปัญหา ความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารสวนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่
งบประมาณ	**สาระสำคัญ**
	(๑.๒.๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ - ข้อ ๘๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจ่ายขาดจากเงินสะสมได้ไม่เกินร้อยละสี่สิบของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของปีนั้น โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด - ข้อ ๙๑ ภายใต้บังคับข้อ ๘๙ ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น (๑.๒.๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ - ข้อ ๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ (๑.๒.๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ - ข้อ ๖ กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้นโดยฉับพลันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิต และทรัพย์สิน หรือป้องกันภยันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชน ได้ตามความจำเป็นภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณา ในกรณีการช่วยเหลือประชาชน เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย หรือการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือการป้องกันและระงับโรคติดต่อ หรือการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ให้เสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อน - ข้อ ๗ กรณีมีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือประชาชนเพื่อเยียวยาหรือฟื้นฟูหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้ (๑) กรณีมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในพื้นที่เกิดภัย ให้รายงานอำเภอ หรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

	เพื่อพิจารณานำเงินทดรองราชการเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย (๒) กรณีมิได้ประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในพื้นที่เกิดภัยในการช่วยเหลือประชาชน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ - ข้อ ๑๑ การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉินมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือที่จำเป็นที่ต้องแก้ไขโดยฉับพลันในการดำรงชีพและ - ข้อ ๑๖ (๑) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉิน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชนตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม
งบประมาณ	**สาระสำคัญ**
(๑.๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่	- ข้อ ๑๘ กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยโครงการไม่จำเป็นต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (๑.๓.๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ของตน เพื่อใช้ดำเนินการตั้งแต่ระยะก่อนเกิด ขณะเกิดและหลังเกิดสาธารณภัย โดยเฉพาะงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและระยะยาว เช่น การอพยพ การจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย การสาธารณสุข การสื่อสาร การรักษาความสงบเรียบร้อย และการสาธารณูปโภค เป็นต้น (๑.๓.๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของตนให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ซึ่งกำหนดให้มีแผนและขั้นตอนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ และยานพาหนะ พร้อมทั้งจัดให้มีเครื่องหมายสัญญาณหรือสิ่งอื่นใดในการแจ้ง ให้ประชาชนได้ทราบถึงการเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย (๑.๓.๓) ให้มีการตั้งงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตท้องถิ่นของตนตามกรอบแนวทางตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๒) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน มาตรา ๕๓ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓

	๓) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ ๔) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน (๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
งบประมาณ	**สาระสำคัญ**
	- ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด - ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ ๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงินการเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ - ข้อ ๘๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจ่ายขาดจากเงินสะสมได้ไม่เกินร้อยละสี่สิบ ของงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนของปีนั้น โดยได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันที ภายใต้ขอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย - ข้อ๙๑ ภายใต้บังคับข้อ๘๙ในกรณีฉุกเฉินที่มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติ ให้จ่ายขาดเงินสะสมได้ตามความจำเป็นในขณะนั้น โดยให้คำนึงถึงฐานะการเงิน การคลังขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น กรณีสิ่งสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับความเสียหาย หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิมจะไม่คุ้มค่าและการก่อสร้างใหม่จะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการมากกว่าให้เสนอคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้คำนึงถึงสถานะทางการเงินการคลัง - ข้อ ๑๖ (๑) การช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย หรือภัยพิบัติฉุกเฉินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือประชาชน ตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง โดยอนุโลม - ข้อ ๑๘ กรณีเกิดสาธารณภัยฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเบิกจ่ายจากงบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย ในข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยโครงการ ไม่จำเป็นต้องอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ๘) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ - ข้อ ๕ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัคร เพื่อเป็นค่าป่วยการชดเชยการงานหรือเวลาที่เสียไป เพื่อ

	สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเบิกจ่ายได้ ๙) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐
งบประมาณ	**สาระสำคัญ**
	- ข้อ ๔ อาสาสมัครที่ได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย แล้วแต่กรณี เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่หรือนอกเขตพื้นที่ได้รับค่าใช้จ่ายในอัตราต่อคนต่อวัน - ข้อ ๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายให้แก่อาสาสมัครในสังกัดของตนตามข้อ ๔ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงฐานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย - ข้อ ๖ กรณีมีการสั่งใช้อาสาสมัครซึ่งมิได้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ให้ต้นสังกัดเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณของส่วนราชการ
(๒) งบบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda)	พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ มาตรา ๑๖ งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับแผนงานบูรณาการที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติโดยมีหน่วยรับงบประมาณ ตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไปร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการ เป็นการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ โดยการจัดทำแผนงานยุทธศาสตร์ที่เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลและนโยบายที่สำคัญของประเทศ ซึ่งมีการดำเนินงานร่วมกันหลายหน่วยงานภายใต้เป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน

๘.๒ งบกลาง

งบประมาณ	สาระสำคัญ
๑. เงินทดรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	เมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติขึ้นในเวลาอันใกล้ หรือเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่ใด ให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือส่วนราชการที่มีเงินทดรองราชการใช้วงเงินทดรองราชการในระหว่างที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด การใช้จ่ายเงินต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนหรือเป็นการซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพเดิม อันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยไม่สามารถใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อสร้างสิ่งก่อสร้างใหม่ได้ ซึ่งการเบิกจ่ายเงินให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการช่วยเหลือที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยมีแนวทางการใช้จ่ายเงินทดรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนี้ **(๑) วงเงินในเชิงป้องกันหรือยับยั้ง** เมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลันให้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ใช้เงินในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๑.๑) ในกรณีกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน (๑.๒) ในกรณีจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงิน โดยการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง **(๒) วงเงินในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ** เมื่อภัยพิบัติฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (๒.๑) กรณีเกิดในกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๒.๒) กรณีเกิดในจังหวัดอื่น ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) เมื่อได้มีการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินแล้วให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
๒. เงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็นเร่งด่วน	กรณีส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายงบประมาณนอกเหนือจากที่ได้รับการจัดสรรหรือได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วไม่เพียงพอและมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องรีบดำเนินการ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทาง

ที่ต้องดำเนินการ โครงการตามนโยบายรัฐบาล	ราชการ ให้ส่วนราชการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นรายจ่าย ดังนี้ (๑) เป็นรายจ่ายเพื่อการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือความมั่นคงของรัฐ (๒) เป็นรายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อการเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง (๓) เป็นรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรงบประมาณไว้แล้วแต่มีจำนวนไม่เพียงพอและมีความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว (๔) เป็นรายจ่ายที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่มีภารกิจจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการและต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ.๒๕๖๒

๘.๓ เงินนอกงบประมาณ เป็นบรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์
ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใด ที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

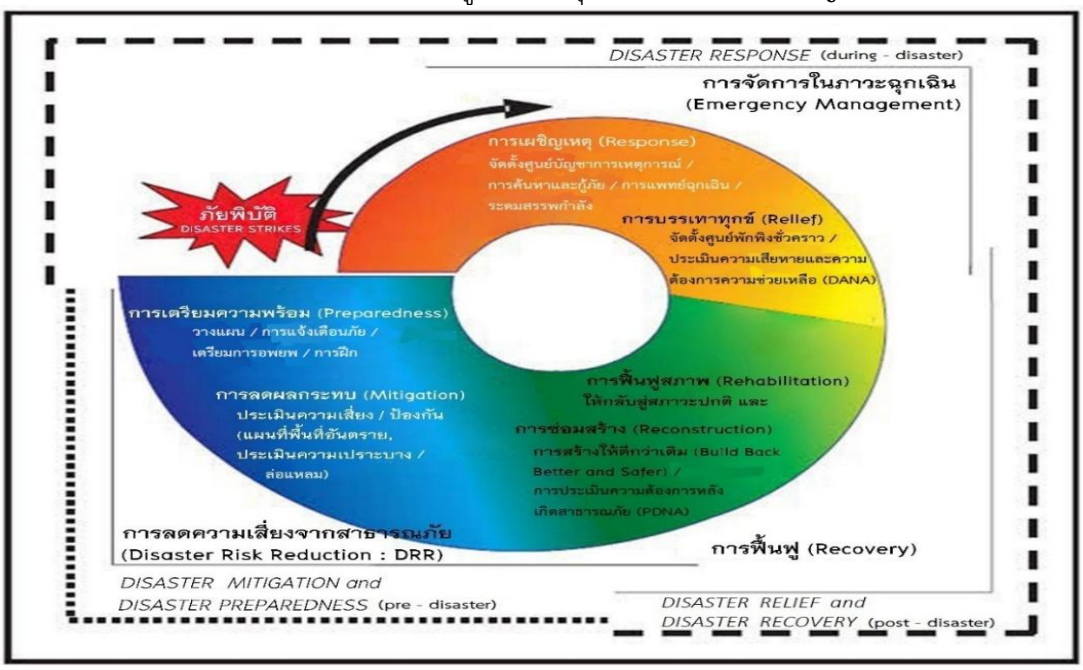
งบประมาณ	สาระสำคัญ
งบประมาณสนับสนุนจากองค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ภาคเอกชน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ	เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วย’านกลางในการประสานและผลักดันการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการ ข้อกำหนดและเงื่อนไขขององค์กรผู้ให้การสนับสนุน และไม่ขัดแย้งกับแนวทางการดำเนินงานในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยแบ่งเป็นเงินบริจาค กองทุน และอื่นๆ ดังนี้ **(๑) เงินบริจาค** คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาค รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว โดยการใช้เงินบริจาคให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมถึงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง **(๒) กองทุน** คือ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน รวมทั้งดอกผล ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว ซึ่งการใช้กองทุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้น **(๓) อื่น ๆ** คือ เงินสนับสนุนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่นอกเหนือจากเงินบริจาคและกองทุน

บทที่ ๓
หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๑. วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการสาธารณภัยที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจร เพื่อรับมือกับภัยซึ่งมีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีรูปแบบการเกิด ไม่ซ้ำเดิม และไม่จำเป็นต้องเป็นลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non Linear) จึงต้องมีการดำเนินการในลักษณะเป็นวงรอบ (Closed Loop) อย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยจึงเป็นการจัดการสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งการดำเนินการในแต่ละห้วงเวลาการเกิดสาธารณภัยอาจมีความคาบเกี่ยวกัน (Over lap)

รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพที่ ๓-๑

ปรับจากที่มา : TorqAid. (๒๐๑๖). TorqAid disaster risk management framework: seven key diagrams. https://www.preventionweb.net.

แผนภาพที่ ๓-๑ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน (Resilience)

๒. กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๒.๑ ระดับนโยบาย

(๑) คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.)

มีหน้าที่กำหนดนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ บูรณาการพัฒนาระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามที่ระบุในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) คณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ (กปอ.)

มีหน้าที่เสนอนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติภัยของประเทศและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐโดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔

(๓) คณะกรรมการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ (กภช.)

มีหน้าที่เสนอ และจัดทำมาตรการ แนวทาง นโยบาย แผนการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ แผนงานและโครงการในการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒ ระดับปฏิบัติ

กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยระดับปฏิบัติเป็นศูนย์กลางในการอำนวยการและการประสานการปฏิบัติของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยภายใต้แนวคิด “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Center : EOC)” โดยเรียกชื่อว่า กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ /กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ มีหน้าที่ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้วยการบังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม กำกับ และประสานการปฏิบัติระหว่างภาคส่วนตั้งแต่ภาวะปกติจนถึงเมื่อคาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัย โดยจะต้องมีการกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ และมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ และต้องมีการจัดทำแนวปฏิบัติหรือคู่มือการปฏิบัติงานตามขั้นตอนในแต่ละระดับการปฏิบัติการ (Level of Activation) รวมทั้ง ต้องจัดให้มีสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) สำหรับการปฏิบัติงาน โดยเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นกลไกดังกล่าวจะปรับเข้าสู่กระบวนการปฏิบัติในภาวะฉุกเฉินโดยการจัดตั้ง “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์” ขึ้น ซึ่งแนวทางปฏิบัติในการจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน จะกล่าวต่อไปในบทที่ ๕

(๑) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

ทำหน้าที่บังคับบัญชา อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแลและประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

การจัดการสาธารณภัยแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ โดยการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก(ระดับ ๑) มีนายอำเภอเป็นผู้อำนวยการอำเภอ มีหน้าที่ควบคุม และสั่งการและสาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) มีผู้ว่าราชการ จังหวัด เป็นผู้อำนวยการจังหวัด มีหน้าที่ควบคุม สั่งการและบัญชาการ ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่

(ระดับ ๓) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และกรณีการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง

(ระดับ ๔) มีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ควบคุมสั่งการและบัญชาการ

(๒) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

ทำหน้าที่ประสานงาน บูรณาการข้อมูล และการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของสรรพกำลัง เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบในภาวะปกติ และในภาวะใกล้เกิดภัย ทำหน้าที่เตรียมการเผชิญเหตุ ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัยพร้อมทั้งรายงานและเสนอ

ความเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีตามแต่ละระดับการจัดการสาธารณภัยเพื่อตัดสินใจในการรับมือ โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้อำนวยการกลาง

(๓) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด (กอปภ.จ.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้อำนวยการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรองผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และมีองค์ประกอบ ดังนี้

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

ประกอบด้วย

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก	ผู้อำนวยการ
๒. รองผู้ว่าราชการจังหวัดตาก (ที่กำกับดูแลงาน สนง.ปภ.จว.ตาก)	รองผู้อำนวยการ
๓. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก	รองผู้อำนวยการ
๔. ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๓๑๐	กรรมการ
๕. ผู้บัญชาการกองกำลังนเรศวร	กรรมการ
๖. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดตาก	กรรมการ
๗. นายกเหล่ากาชาดจังหวัดตาก	กรรมการ
๘. รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดตาก (ฝ่ายทหาร)	กรรมการ
๙. ปลัดจังหวัดตาก	กรรมการ
๑๐. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดตาก	กรรมการ
๑๑. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดตาก	กรรมการ
๑๒. คลังจังหวัดตาก	กรรมการ
๑๓. รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตาก	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต ๘ กำแพงเพชร	กรรมการ
๑๖. ศึกษาธิการจังหวัดตาก	กรรมการ
๑๗. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตาก	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานตาก	กรรมการ
๑๙. ผู้บังคับการหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๓	กรรมการ
๒๐. ผู้กำกับการกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๔	กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงตากที่ ๑	กรรมการ
๒๒. ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงตากที่ ๒	กรรมการ
๒๓. ผู้อำนวยการแขวงทางหลวงชนบทตาก	กรรมการ
๒๔. เกษตรและสหกรณ์จังหวัดตาก	กรรมการ
๒๕. เกษตรจังหวัดตาก	กรรมการ
๒๖. ปศุสัตว์จังหวัดตาก	กรรมการ
๒๗. ประมงจังหวัดตาก	กรรมการ
๒๘. แรงงานจังหวัดตาก	กรรมการ
๒๙. พาณิชย์จังหวัดตาก	กรรมการ

๓๐. ท้องถิ่นจังหวัดตาก	กรรมการ
๓๑. โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดตาก	กรรมการ
๓๒. ประชาสัมพันธ์จังหวัดตาก	กรรมการ
๓๓. ผู้อำนวยการสถานีอุตุนิยมวิทยาตาก	กรรมการ
๓๔. พลังงานจังหวัดตาก	กรรมการ
๓๕. หัวหน้าหน่วยปฏิบัติการฝนหลวงจังหวัดตาก	กรรมการ
๓๖. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดตาก	กรรมการ
๓๗. นายอำเภอทุกอำเภอ	กรรมการ
๓๘. ผู้จัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	กรรมการ
๓๙. ผู้จัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแม่สอด	กรรมการ
๔๐. ผู้จัดการสำนักงานประปาตาก	กรรมการ
๔๑. ผู้จัดการสำนักงานประปาแม่สอด	กรรมการ
๔๒. โทรศัพท์จังหวัดตาก	กรรมการ
๔๓. นายสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.ม.ท.จังหวัดตาก	กรรมการ
๔๔. ประธานคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร.จังหวัดตาก	กรรมการ
๔๕. ประธานมูลนิธิกู้ภัยอยู่สุขเจริญ	กรรมการ
๔๖. ปะธานมูลนิธิกู้ภัยตากร่วมใจสงเคราะห์	กรรมการ
๔๗. หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก	กรรมการและเลขานุการ
๔๘. หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก สาขาแม่สอด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๙. หัวหน้าฝ่ายยุทธศาสตร์และการจัดการ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๐. หัวหน้าฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการตามความเสี่ยงภัยด้านต่าง ๆ ให้สอดรับกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

๒. กำหนดแนวทาง/การดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเตรียมพร้อมรับมือกับสาธารณภัยของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่

๓. จัดตั้งทีมเฝ้าระวัง ติดตาม ประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์สาธารณภัย และแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น ในการจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) ให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดขึ้นเพื่อเผชิญเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ เพื่อควบคุม สั่งการ เผชิญเหตุสาธารณภัยในพื้นที่

๔. รวบรวมและจัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัด

๕. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และจังหวัดข้างเคียง โดยให้และรับการสนับสนุนทรัพยากร เพื่อช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๖. เชิญผู้แทนหน่วยงาน องค์กร หรือบุคคลใดที่เห็นสมควรเข้าร่วมการประชุม เพื่อให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

๗. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายมอบหมาย

(๔) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม สนับสนุน และประสานการปฏิบัติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติงานตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมอบหมาย โดยมีนายอำเภอ/ผู้อำนวยการอำเภอ เป็นผู้อำนวยการทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภออุ้มผาง

ประกอบด้วย

<u>ฝ่ายอำนวยการ</u>

๑. นายอำเภออุ้มผาง	ผู้อำนวยการศูนย์ ฯ
๒. ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอุ้มผาง	รองผู้อำนวยการศูนย์ ฯ
๓. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	รองผู้อำนวยการศูนย์ ฯ
๔. ท้องถิ่นอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๕. เกษตรอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๖. พัฒนาการอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๗. สรรพากรพื้นที่สาขาอุ้มผาง	กรรมการ
๘. หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์ป่าอุ้มผาง	กรรมการ
๙. หันหน้าเขตรักษาพันธุ์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันออก	กรรมการ
๑๐. หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ตก.๒๙ (ยางใหญ่)	กรรมการ
๑๑. สัสดีอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๑๒. ปศุสัตว์อำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๑๓. สาธารณสุขอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๑๕. ผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุ้มผาง	กรรมการ
๑๗. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตากเขตอำเภออุ้มผางทุกคน	กรรมการ
๑๘. นายกเทศมนตรีตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๑๙. นายกเทศมนตรีตำบลแม่จัน	กรรมการ
๒๐. นายกเทศมนตรีตำบลแม่กลอง	กรรมการ
๒๑ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๒๒. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร	กรรมการ
๒๓. กำนันตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๒๔. กำนันตำบลแม่กลอง	กรรมการ
๒๕. กำนันตำบลโมโกร	กรรมการ
๒๖. กำนันตำบลหนองหลวง	กรรมการ
๒๗. กำนันตำบลแม่จัน	กรรมการ
๒๘. กำนันตำบลแม่ละมุ้ง	กรรมการ
๒๙. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานความมั่นคง	กรรมการและเลขานุการ

<u>ฝ่ายปฏิบัติการป้องกัน</u>

๑. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	ประธานคณะกรรมการ

๒. สาธารณสุขอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๓. ท้องถิ่นอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๔. นายกเทศมนตรีตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๕. นายกเทศมนตรีตำบลแม่จัน	กรรมการ
๖. นายกเทศมนตรีตำบลแม่กลอง	กรรมการ
๗. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๘. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร	กรรมการ
๙ . กำนันตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๑๐. กำนันตำบลแม่กลอง	กรรมการ
๑๑. กำนันตำบลโมโกร	กรรมการ
๑๒. กำนันตำบลหนองหลวง	กรรมการ
๑๓. กำนันตำบลแม่จัน	กรรมการ
๑๔. กำนันตำบลแม่ละมุ้ง	กรรมการ
๑๕. เสมียนตราอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๑๖. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานความมั่นคง	กรรมการและเลขานุการ

<u>ฝ่ายปฏิบัติการแก้ไขปัญหา (บรรเทาสาธารณภัย)</u>

๑. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	ประธานคณะกรรมการ
๒. สาธารณสุขอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๓. ท้องถิ่นอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๔. นายกเทศมนตรีตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๕. นายกเทศมนตรีตำบลแม่จัน	กรรมการ
๖. นายกเทศมนตรีตำบลแม่กลอง	กรรมการ
๗. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๘. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร	กรรมการ
๙ . กำนันตำบลอุ้มผาง	กรรมการ
๑๐. กำนันตำบลแม่กลอง	กรรมการ
๑๑. กำนันตำบลโมโกร	กรรมการ
๑๒. กำนันตำบลหนองหลวง	กรรมการ
๑๓. กำนันตำบลแม่จัน	กรรมการ
๑๔. กำนันตำบลแม่ละมุ้ง	กรรมการ
๑๕. เสมียนตราอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุ้มผาง	กรรมการ
๑๗. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานความมั่นคง	กรรมการและเลขานุการ

<u>ฝ่ายรับบริจาคและบัญชี</u>

๑. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	ประธานกรรมการ
๒. พัฒนาการอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๓. เกษตรอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๔. ปศุสัตว์อำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๕. สัสดีอำเภออุ้มผาง	กรรมการ
๖. ปลัดอำเภองานสำนักงานอำเภอ	กรรมการและเลขานุการ
๗. เสมียนตราอำเภออุ้มผาง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

<u>ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่</u>

๑. ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานปกครอง	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดอำเภอทุกคน	กรรมการ
๓. เจ้าหน้าที่ปกครองทุกคน	กรรมการ
๔. ปลัดอำเภองานสำนักงานอำเภอ	กรรมการและเลขานุการ

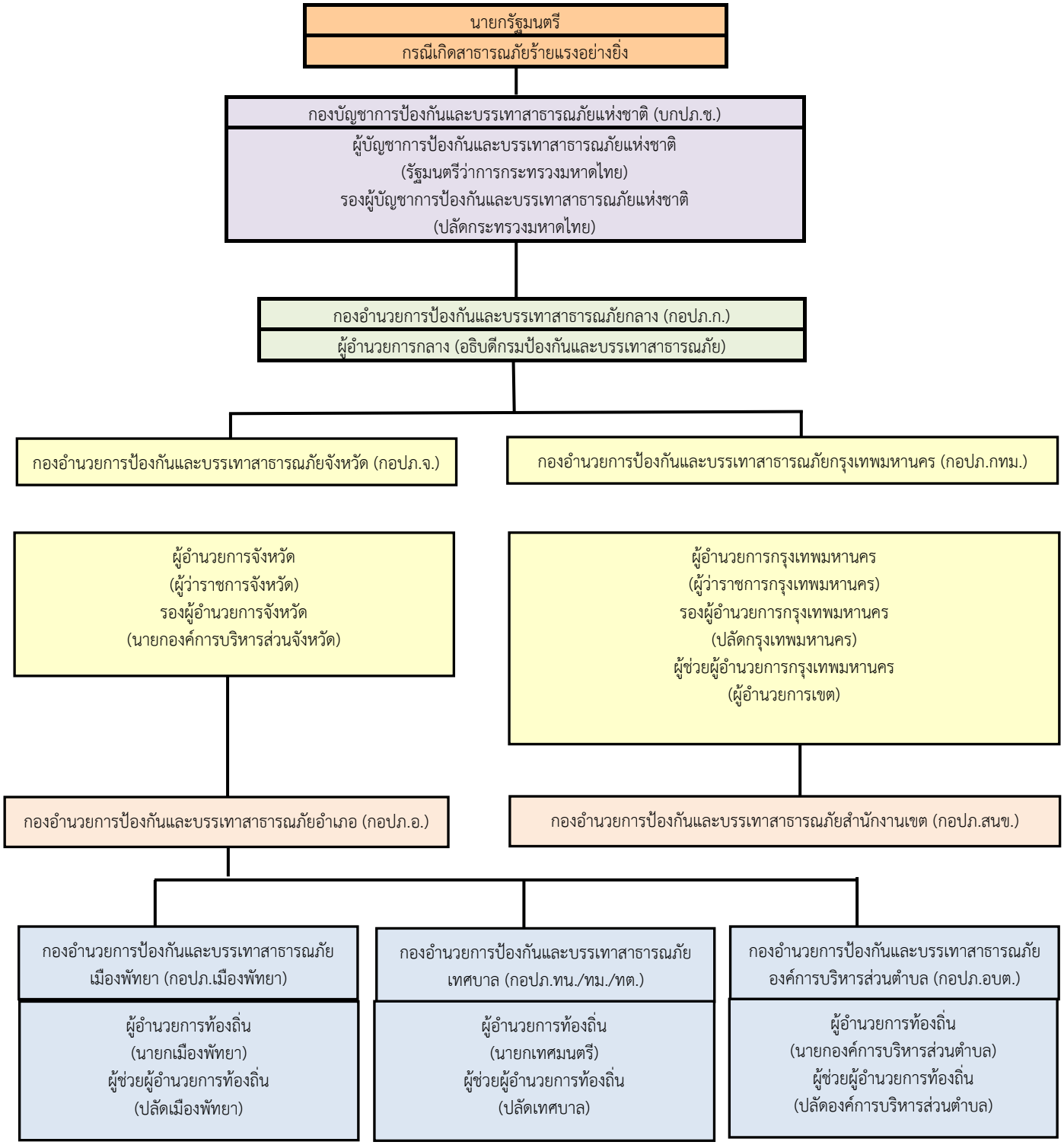
(๕) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล (กอปภ.ทน./ทม./ทต.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้ง สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกเทศมนตรี/ผู้อำนวยการเทศบาล เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

(๖) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล (กอปภ.อบต.)

ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง หรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้อำนวยการองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

แผนภาพที่ 3-2 กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓. บทบาท หน้าที่ และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภออุ้มผาง เป็นองค์กรปฏิบัติหน้าที่หลักที่รับผิดชอบ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง รับผิดชอบการอำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล สั่งการ และดำเนินการต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกขั้นตอน ตามศักยภาพของหน่วยงานในเขตอำเภออุ้มผาง และร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานข้างเคียง เมื่อประเมินว่าไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้โดยมีองค์กรปฏิบัติในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย

๑) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล มีนายกเทศมนตรีเป็นผู้อำนวยการท้องถิ่น มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเทศบาลของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย

๒) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้อำนวยการท้องถิ่น มีหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลของตน และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๑ การปฏิบัติ

๓.๑.๑ ขั้นเตรียมพร้อมรับสถานการณ์

๑) การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สถานการณ์อำเภออุ้มผาง เมื่อเกิดภัยขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดภัย ให้อำเภอจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สถานการณ์อำเภออุ้มผางขึ้น โดยมีนายอำเภอวังเจ้าเป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สถานการณ์อำเภออุ้มผาง ตั้งอยู่ ณ ที่ว่าการอำเภออุ้มผาง (ฝ่ายความมั่นคง)

๒) มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานต่างๆ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละฝ่าย

๓) ระดมกำลังเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน และอาสาสมัคร และทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ยานพาหนะ เพื่อเตรียมพร้อมปฏิบัติการในการขนส่งสิ่งของเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัย

๔) จัดประชุมติดตามสถานการณ์หรือสรุปสถานการณ์ภัยตามความจำเป็น จนกว่าสถานการณ์ภัยจะคลีคลาย

๓.๑.๒ การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์

๑) จัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังและติดตามสภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา และคำเตือนจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมทั้งติดตามข้อมูลในเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ (www.ndwc.go.th) กรมอุตุนิยมวิทยา (www.tmd.go.th) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (www.disaster.go.th) หรืออื่นๆ ตามลักษณะของภัย ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒) ประเมินความเสี่ยงภัยจากภัย หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัย และรายงานข่าวสถานการณ์ไปยังศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภออุ้มผาง

๓.๑.๓ การแจ้งเตือนภัย

ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สถานการณ์ อำเภออุ้มผาง มีหน้าที่ประสานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เฝ้าติดตามภัยและแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพื่อแจ้งเตือนประชาชนได้อย่างทันท่วงที

๓.๑.๔ การเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ

๑) ด้านสุขภาพ ให้สำนักงานสาธารณสุขอำเภออุ้มผาง และหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุข จัดทำแผนปฏิบัติการหรือกำหนดมาตรการในการเฝ้าระวัง ดูแล และรักษาผู้ประสบภัย

๒) ด้านปศุสัตว์ ให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภออุ้มผาง จัดทำแผนปฏิบัติการหรือกำหนดมาตรการ ในการเฝ้าระวัง ดูแล และรักษาสัตว์เลี้ยงจากสถานการณ์

๓) ด้านเกษตร ให้สำนักงานเกษตรอำเภออุ้มผาง จัดทำแผนปฏิบัติการหรือกำหนดมาตรการในการเฝ้าระวัง ดูแล พืชผลทางเกษตรจากสถานการณ์

๔) ด้านประมง ให้สำนักงานประมงอำเภออุ้มผาง จัดทำแผนปฏิบัติการหรือกำหนดมาตรการในการเฝ้าระวัง ดูแล และรักษาสัตว์น้ำจากสถานการณ์

๓.๒ แนวทางการปฏิบัติร่วมกับหน่วยทหาร

ในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมระหว่างพลเรือนกับทหารนั้น จะต้องมีการประสานงานระหว่างกันอย่างใกล้ชิด และเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างกัน รวมทั้งดำรงการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กลไกการประสานและปฏิบัติงานร่วมกัน ภายใต้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ระดับอำเภอ นอกจากนี้ เพื่อป้องกันความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างการปฏิบัติงานร่วมกัน ฝ่ายพลเรือน และทหารอาจพิจารณาร่วมกัน จัดตั้งศูนย์ประสานงานระหว่างพลเรือนกับทหาร หรือศูนย์ปฏิบัติงานร่วมระหว่างพลเรือนกับทหารขึ้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับของหน่วยและสถานการณ์สาธารณภัย เพื่อประชุมหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการสาธารณภัย โดยยึดกรอบแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานหลักสากล และดำเนินการตามมาตร ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๓.๓ แนวทางการปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เช่น จิตอาสา อาสาสมัคร องค์การสาธารณกุศล องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ภาคเอกชน เป็นต้น

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอวังเจ้า เป็นศูนย์กลางในการประสานการปฏิบัติในเขตรับผิดชอบตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้สามารถติดต่อประสานงาน สั่งการ รายงานการปฏิบัติ และสถานการณ์ระหว่างทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และเชื่อถือได้ โดยมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

(๑) จัดเจ้าหน้าที่ประสานงานกับศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (กรณีเกิดสาธารณภัย) เพื่อร่วมปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ

(๒) จัดทำแผนประสานงานกับองค์การสาธารณกุศล และให้องค์การสาธารณกุศลในจังหวัดจัดเจ้าหน้าที่ประสานงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง พร้อมอุปกรณ์และบุคลากรที่สามารถปฏิบัติภารกิจได้

(๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลและองค์การสาธารณกุศลจัดทำแนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนทรัพยากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือ เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยแต่ละระดับ

(๔) กรณีที่เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ถ้าองค์การสาธารณกุศลไปถึงพื้นที่ประสบภัยก่อนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้กั้นเขตพื้นที่อันตรายและกันไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยังพื้นที่อันตราย พร้อมแจ้งหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยทันที เพื่อดำเนินการควบคุมสถานการณ์สาธารณภัย

(๕) กรณีที่ได้รับการประสาน หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น ตำรวจ เทศบาล เป็นต้น ให้องค์การสาธารณกุศลจัดชุดเคลื่อนที่เร็วออกไปยังที่เกิดเหตุ และให้รายงานตัวที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน หรือผู้อำนวยการท้องถิ่น เพื่อรับมอบหมายภารกิจในการปฏิบัติการ

(๖) กรณีหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์การสาธารณกุศล องค์กรเอกชน ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรักษาความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุ และพื้นที่รองรับการอพยพประสานหน่วยแพทย์และพยาบาล อีกทั้งให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบสาธารณภัย พร้อมทั้งลำเลียงผู้ได้รับบาดเจ็บส่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล รวมทั้งอพยพช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยไปยังที่ปลอดภัยหรือพื้นที่รองรับการอพยพ

การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของอำเภอต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการพลเรือน ทหาร ภาคเอกชน มูลนิธิ/อาสาสมัคร และองค์การสาธารณกุศล มาร่วมบูรณาการให้การปฏิบัติการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการประสานการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และเกื้อกูล

กัน โดยมีกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยประสานแผนงาน/โครงการและบูรณาการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่าง
เป็นรูปธรรม

รายนามภาคประชาสังคม และองค์กรการกุศลในพื้นที่อำเภอวังเจ้า

ลำดับที่	รายนามภาคประชาสังคม และองค์กรการกุศลในพื้นที่อำเภออุ้มผาง	โทรศัพท์	ชื่อผู้ประสานงาน
๑.	ศูนย์กู้ชีพกู้ภัยอุ้มผาง	๐๙๑-๘๓๘๙๒๓๓	นายมานะชัย พรมขจี

๔. แนวทางการใช้กฎหมายที่มีความเชื่อมโยงกัน

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายหลักในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในราชอาณาจักร โดยมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็นกรอบกำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน การประสานการปฏิบัติ รวมทั้งการสนับสนุนและช่วยเหลือของหน่วยงานทุกภาคส่วนในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศโดยมีแผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม เป็นกรอบแนวทางประสานการปฏิบัติในการสนับสนุนกับฝ่ายพลเรือน

๕. ขอบเขตสาธารณภัย

ขอบเขตสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติฉบับนี้ ให้เป็นไปตามความหมาย “สาธารณภัย” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

“อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

๖. ระดับการจัดการสาธารณภัย

ระดับการจัดการสาธารณภัยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ทั้งนี้ขึ้นกับพื้นที่ ประชากร ความซับซ้อนหรือความสามารถในการจัดการสาธารณภัย ตลอดจนศักยภาพด้านทรัพยากรที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้ดุลยพินิจ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถในการเข้าควบคุมสถานการณ์เป็นหลักดังนี้

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรปฏิบัติการ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอ/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล หากในกรณี เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยให้กองอำนวยการ ดังกล่าวข้างต้นจัดตั้ง : ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ อำเภอ/เทศบาล/ องค์การบริหารส่วนตำบล
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด/ หากในกรณีเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย ให้กองอำนวยการดังกล่าวข้างต้นจัดตั้ง : ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด

ระดับ	การจัดการ	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรปฏิบัติการ
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ

๗. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ โดยมีกฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

๗.๑ กฎหมายหลัก

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง รวม ๙ ฉบับ ได้แก่

(๑) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓

(๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๓

(๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองกรณีผู้ประสบภัย หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์ หรือบริการอื่นใด พ.ศ. ๒๕๕๒

(๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัว เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔

(๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๗) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐

(๘) ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่องแบบหนังสือรับรองผู้ประสบภัย

(๙) ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้จ่ายเงินทดรองราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๗.๒ กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่ง ที่สำคัญเพื่อการสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๑.๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานด้านสาธารณูปโภค พ.ศ. ๒๕๔๐

(๑.๓) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒

(๑.๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๗

(๑.๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑.๖) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๗) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรี่ยไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๑.๘) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) ระเบียบกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

(๒.๑) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
พ.ศ.๒๕๖๒

- หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๒.๒) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒.๓) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อใช้จ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นในการรักษาความมั่นคงของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒.๔) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจ่ายเงินทดรองราชการเพื่อการป้องกันและขจัดภาวะมลพิษทางทะเลเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๒๗

(๓) พระราชบัญญัติ/ ระเบียบ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ

(๓.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗

(๓.๒) พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

(๓.๓) พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗

(๓.๔) พระราชบัญญัติกาชาด พ.ศ. ๒๔๙๙

(๓.๕) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

(๓.๖) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๓.๗) พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓

(๓.๘) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓.๙) พระราชบัญญัติทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓.๑๐) พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓.๑๑) พระราชบัญญัติสงเคราะห์ข้าราชการ ผู้ได้รับอันตรายหรือการป่วยเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ พ.ศ.๒๕๔๖

(๓.๑๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑

(๓.๑๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓.๑๔) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓.๑๕) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

(๓.๑๖) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๓.๑๗) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
(๓.๑๘) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕
(๓.๑๙) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕
(๓.๒๐) พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙
(๓.๒๑) พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐
(๓.๒๒) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐
(๓.๒๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘
(๓.๒๔) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗
(๓.๒๕) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖
(๓.๒๖) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
(๓.๒๗) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘
(๓.๒๘) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒
(๓.๒๙) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕
(๓.๓๐) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
(๓.๓๑) พระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒
(๓.๓๒) พระราชบัญญัติความรับผิดทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
(๓.๓๓) พระราชบัญญัติการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐
(๓.๓๔) พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
(๓.๓๕) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
(๓.๓๖) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
(๓.๓๗) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒
(๓.๓๘) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
(๓.๓๙) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.๒๕๓๕
(๓.๔๐) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.๒๕๐๙
(๓.๔๑) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.๒๔๘๕
(๓.๔๒) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

๗.๓ กฎหมายในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่สำคัญ

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุน การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
๑. อัคคีภัย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๑.๑) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (๑.๒) พระราชบัญญัติความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ (๑.๓) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๓๕	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
		(๑.๔) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ (๑.๕) พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ฯลฯ	
๒. วาตภัย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๒.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ (๒.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ (๒.๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๓. อุทกภัย /ภัยแล้งและสึนามิ	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๓.๑) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ (๓.๒) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพ.ศ. ๒๕๕๘ (๓.๓) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ. ๒๔๘๕ (๓.๔) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ (๓.๕) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ (๓.๖) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๔. โรคระบาดในมนุษย์	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.	(๔.๑) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุ

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
	๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๔.๒) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ฯลฯ	ไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๕. โรคระบาดสัตว์	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๕.๑) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (๕.๒) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ (๕.๓) พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๖. โรคระบาดพืช	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๖.๑) พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๗. สาธารณภัยทางน้ำ/ทางทะเล	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๗.๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ (๗.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ (๗.๓) พระราชบัญญัติรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ.๒๕๖๒ (๗.๔) พระราชบัญญัติการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐ (๗.๕) พระราชบัญญัติความรับผิดทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
		(๗.๖) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖ (๗.๗) พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. ๒๔๙๐ (๗.๘) พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางน้ำ พ.ศ. ๒๔๙๖ (๗.๙) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ (๗.๑๐) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๗ ฯลฯ	
๘. แผ่นดินไหว	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๘.๑) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (๘.๒) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗ (๘.๓) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ (๘.๔) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๙. วินาศกรรม และการก่อจลาจล	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๙.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสา

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
		(๙.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ (๙.๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ (๙.๔) พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘ ฯลฯ	ธารณภัยตามควรแก่กรณี
๑๐. ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๑๐.๑) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ (๑๐.๒) พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ (๑๐.๓) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ (๑๐.๔) พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ฯลฯ	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี
๑๑. ภัยอื่น ๆ ที่กระทบต่อสาธารณชน เช่น ฝุ่นละอองขนาดเล็ก ยกตัวอย่าง เช่น ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) จากแหล่ง กำเนิดมลพิษต่าง ๆ ได้แก่ การใช้ยานพาหนะที่มี ควันดำ การเผาในที่โล่ง การระบายอากาศเสีย	พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง	(๑๑.๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ (๑๑.๒) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (๑๑.๓) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ (๑๑.๔) พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ (๑๑.๕) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศอื่นๆ ดังระบุไว้ใน ๓.๖.๒ ให้นำมาปรับใช้กับการจัดการสาธารณภัยตามควรแก่กรณี

สาธารณภัย	กฎหมายหลักในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	กฎหมาย/ ระเบียบ/ ประกาศ/ คำสั่งอื่นๆ ที่นำมาปรับใช้กับทุกสาธารณภัย
จากโรงงานและครัวเรือน		(๑๑.๖) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ ฯลฯ	

<u>หมายเหตุ</u> ในกรณีที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งและข้อปฏิบัติใด มิได้ระบุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาตินี้ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ บังคับบัญชาสั่งการ ควบคุม กำกับดูแล หรือมีอำนาจหน้าที่อื่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้พิจารณานำกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งและข้อปฏิบัตินั้น ๆ มาปรับใช้ตามความเหมาะสมเพื่อสนับสนุนกฎหมายหลักในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เท่าที่กฎหมายให้อำนาจและเปิดช่องให้กระทำได้ โดยไม่ขัดหรือแย้งกัน พร้อมทั้งคำนึงถึงประสิทธิภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่กำหนดไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภออุ้มผางนี้

มาตรการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของอำเภออุ้มผาง

การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสของความรุนแรงและผลกระทบที่เกิดจากสาธารณภัยได้ด้วยการประเมินความเสี่ยง เพื่อนำมากำหนดนโยบาย แผน และมาตรการเพื่อแก้ไขต้นเหตุของปัญหาในการลดความเสี่ยงที่เกิดแก่ชุมชนและสังคม โดยการมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม และป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่ด้วยการลดความล่อแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการให้สังคมมีความพร้อมในการเผชิญเหตุ และฟื้นฟูให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม อันนำไปสู่การรู้รับ - ปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)

ความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk) หมายถึง โอกาสที่สาธารณภัยทำให้เกิดการสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน ความเป็นอยู่และภาคบริการต่างๆในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ณ ห้วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ในอนาคต ซึ่งสามารถแทนด้วยสมการแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง ได้แก่ ภัยความล่อแหลม ความเปราะบางและศักยภาพ ดังนี้

$$\text{ความเสี่ยง (Risk)} = \frac{\text{ภัย (Hazard)} \times \text{ความล่อแหลม (Exposure)} \times \text{ความเปราะบาง (Vulnerability)}}{\text{ศักยภาพ (Capacity)}}$$

๓.๑ การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย

อำเภออุ้มผาง ได้กำหนดให้มีแนวทางในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย ดังนี้

๓.๑.๑ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูล (Baseline Data) และชุดข้อมูล (Data Set) ที่จำเป็นสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัด เช่น ฐานข้อมูลสถิติ สาธารณภัย ฐานข้อมูลผู้ประสบภัย ฐานข้อมูลเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญ และฐานข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน และมีการเชื่อมโยงข้อมูลทุกภาคส่วนในทุกระดับโดยกำหนดให้มีข้อตกลงระหว่างหน่วยงานในการขอใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน เพื่อให้ได้แผนที่

ความเสี่ยง (Risk Map) ทั้งนี้ ให้มีการปรับปรุงฐานข้อมูลเชิงสถิติเพื่อการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๒ วิเคราะห์ความเสี่ยงโดยสร้างฉากทัศน์ (Scenario - base risk assessment) เป็นการใช้สถานการณ์หรือสถิติของภัยที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เพื่อค้นหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต (Future Risk Scenario) หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่นำความรู้และแนวทางปฏิบัติจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ร่วมกับความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ผนวกกับปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงในทุกมิติ (Inclusive DRR)

๓.๒ มาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่

๓.๒.๑ มาตราการเชิงใช้โครงสร้าง

การป้องกันและลดผลกระทบโดยใช้โครงสร้าง หมายถึง การใช้สิ่งก่อสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร เขื่อน กำแพง อ่างเก็บน้ำ ฝาย เหมือง เส้นทางคมนาคมเพื่อส่งกำลังบำรุง ป้ายสัญญาณ ฯลฯ เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ว่าควรใช้การป้องกันแบบใดจึงจะเหมาะสมกับสภาพพื้นที่เสี่ยงภัยนั้นๆ ประกอบด้วย

(๑) จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ เขื่อน สระน้ำ ทำนบ เหมือง ฝาย รวมทั้งการขุดลอกคูคลอง แหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งและการระบายในฤดูฝน

(๒) ก่อสร้างกำแพง ผนัง หรือรอดักตะกอน เพื่อป้องกันการเอ่อล้นหรือสูญเสียพื้นดิน จากการกัดเซาะชายฝั่งของทะเลและแม่น้ำ

(๓) เสริมความแข็งแรงของโครงสร้างบ้าน อาคาร ให้สามารถต้านทานแรงจากลมพายุ

(๔) กรณีการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่เสี่ยงภัยต้องให้มีความมั่นคงแข็งแรงและมีระบบความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้อาคาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งข้อกำหนดและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(๕) ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งกำลังบำรุง หรือเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้การได้ตลอดเวลา

๓.๒.๒ มาตราการที่ไม่ใช้โครงสร้าง

การป้องกันและลดผลกระทบโดยไม่ใช้โครงสร้าง เป็นการดำเนินการเพื่อช่วยทำให้การดำเนินงานในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้มาตรการด้านกฎหมายควบคุมมาตรฐานการก่อสร้าง การจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดิน การอบรมวิศวกรในการก่อสร้าง

(๑) กำหนดเขตพื้นที่และจัดกลุ่มที่ตั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อหลีกเลี่ยงพื้นที่เสี่ยงภัย เช่น การวางแผนการใช้ที่ดิน การจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การกำหนดมาตรฐาน ความปลอดภัยของกิจกรรมต่าง ๆ การกำหนดโซนนิ่ง เป็นต้น

(๒) เสริมสร้างความแข็งแรงของตลิ่ง ปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม หญ้าแฝก ป้องกันชุมชนริมน้ำ

(๓) ปรับแผนการเกษตรเพื่อกระจายความเสี่ยง เช่น ปลูกป่าต้นไม้ ปลูกไม้คลุมหน้าดินกันดินพังทลาย ทำแนวปลูกแบบขวาง แนะนำพันธุ์พืชที่ทนต่อแมลงศัตรูพืชและความแห้งแล้ง รวมถึงส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

(๔) ออกมาตรการที่จำเป็นในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

(๕) บังคับใช้กฎหมายและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐ ในการป้องกันไม่ให้เกิดอัคคีภัย เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับสาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดจากการกระทำของประชาชนเอง เช่น การเผาตอซังข้าว การเผาใบอ้อย เป็นต้น

แนวทางปฏิบัติในการใช้ผลการประเมินความเสี่ยงเพื่อการวางแผน

อำเภอวังเจ้า วางแผนเพื่อป้องกันความเสี่ยง แก้ไขปัญหาความเปราะบาง และความล่อแหลม การเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในทุกระดับ โดยนำผลการประเมินความเสี่ยง มาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยจากทุกหน่วยงานมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามภัยประเภทต่างๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และจัดสรรทรัพยากร

แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
วาตภัย			ทุกหมู่บ้าน	<u>ด้านการป้องกันและลดผลกระทบ</u> การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนจากสถานีอุตุนิยมวิทยาตาก <u>ด้านการเตรียมความพร้อม</u> ๑. การฝึกซ้อมแผนและการจัดทำแผนให้เป็นปัจจุบัน ๒. ให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่	๑. จัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยชุมชนจากภัย วาตภัย ๒. โครงการด้านการจัดทำข้อมูลสถิติภัยฯลฯ	- สนง.ปภ.จังหวัด - อปท.ในพื้นที่ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด	๑. ภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัดตาก ๒.งบประมาณอื่น
อัคคีภัย			ทุกหมู่บ้าน	๑. จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒. วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย	๑. จัดตั้งศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยชุมชนจากภัยอุทกภัย วาตภัยและอัคคีภัย ๒. โครงการด้านการจัดทำข้อมูลสถิติภัยฯลฯ	๑. อปท. ๒. อำเภอ	๑. ภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัดตาก ๒. งบประมาณอื่น

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
ไฟป่าและหมอกควัน	-หมู่ที่ ๒ และ ๘ ต.แม่จัน -หมู่ที่ ๓,๔,๕ ต.อุ้มผาง -หมู่ที่ ๔ ต.แม่ละมุ้ง -หมู่ที่ ๒,๓ ต.โมโกร		ทุกหมู่บ้าน	๑.จัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อนำมาวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัย ๒.วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของการเกิดภัย	๑.ควบคุมการเผา ใช้วิธีฝังกลบขยะและไถกลบเศษวัชพืชแทนการเผา ส่งเสริมการใช้สารหมักชีวภาพย่อยสลายตอซังสร้างกติกาชุมชนลดมลภาวะในเขตเมือง ๒.สร้างแนวกันไฟป้องกันไฟ โดยจัดทำคันดินกั้นหรือขุดเป็นร่องดินล้อมรอบบริเวณบ้านและพื้นที่การเกษตร หากเกิดเพลิงไหม้ จะช่วยสกัดมิให้ไฟลุกลามไหม้บ้านเรือนและขยายวงกว้างเป็นไฟป่า	๑. อปท. ๒. อำเภอ ๓. จังหวัด ๔. สนง.ปภ.จังหวัด ๕.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. ภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัดตาก ๒.งบประมาณอื่น

ประเภทของภัย	พื้นที่และระดับความเสี่ยง			แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย	หน่วยงานรับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ
	ระดับสูง	ระดับกลาง	ระดับต่ำ				
		สารเคมีและวัตถุอันตราย		๑.ประเมินความเสี่ยงในสถานการณ์อย่างเร่งด่วน ๒.จัดให้มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยจากสารเคมีและวัตุอันตรายอย่างปลอดภัย	๑.จัดหาอุปกรณ์ ชุดป้องกันสารเคมีและวัตถุอันตรายให้มีปริมาณเพียงพอ ๒.ตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรม และการจัดเก็บสารเคมีและวัตถุอันตรายของผู้ประกอบการ ๓. จัดให้มีการฝึกซ้อมการระงับเหตุฉุกเฉินจากสารเคมีและวัตถุอันตรายในทุกระดับร่วมกับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ๔. จัดวางระบบการแจ้ง รายงานผ่านทางระบบ social network	๑. สนง.ปภ.จังหวัดตาก ๒.อุตสาหกรรมจังหวัดตาก ๓. อปท.ในพื้นที่	๑. ภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัดตาก ๒.งบประมาณอื่น

	พื้นที่ระดับความเสี่ยง			**แนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย**	**แผนงาน/โครงการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**แหล่งงบประมาณ**
	ระดับสูง	**ระดับกลาง**	**ระดับต่ำ**				
โรคระบาดในสัตว์		ทุกหมู่บ้าน		๑. อำเภอ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการควบคุมโรคระบาดในสัตว์ ๒. มีการติดตามผลการดำเนินงานควบคุมโรคระบาด	๑.จัดการตั้งสุขาภิบาลที่ดี ๒.พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อเป็นประจำในบริเวณที่โรงเรือนเลี้ยงสัตว์เพื่อลดการแพร่เชื้อโรคที่มาจากสัตว์ ๓.ดูแลสภาพแวดล้อมในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ให้เหมาะสม ไม่ร้อน อบอ้าวเกินไป เพื่อหลีกเลี่ยงการสะสมและการแพร่ระบาดการเกิดโรคระบาดในสัตว์	๑.ปศุสัตว์อ.วังเจ้า ๒.สนง.ปภ.จังหวัดตาก ๓.หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. ภายใต้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัดตาก ๒.งบประมาณอื่น

๓.๓ การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

อำเภออุ้มผาง ได้กำหนดให้มีสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๓.๓.๑ สื่อสารความเสี่ยงของพื้นที่ให้แก่ประชาชนและทุกภาคส่วนได้รับทราบความเสี่ยง ของพื้นที่ตนเอง เพื่อให้มีความตระหนัก เข้าใจความเสี่ยงในพื้นที่รู้เท่าทันภัย และเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยในการวางแผนและการลงทุนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการสนับสนุนให้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกแขนงมีบทบาทในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัย ในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้ถนนอย่างปลอดภัย การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้าน การเตรียมการในการรับมือ สาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ อินเตอร์เน็ต

๓.๓.๒ จัดทำ ปรับปรุง และพัฒนาคู่มือการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Assessment Guideline) โดยให้หน่วยงานภาครัฐในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคส่วนต่างๆ ได้รับรู้ความเสี่ยงของพื้นที่

๓.๓.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครต่างๆ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

๓.๔ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เช่น

๓.๔.๑ ย้ายที่ตั้งชุมชน หมู่บ้านและอาคารสถานที่ออกนอกพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย หรือการออกแบบโครงสร้างและใช้วัสดุในการก่อสร้างที่มีความคงทนและปลอดภัย

๓.๔.๒ กำหนด/จัดทำโซนนิ่ง เพื่อวางแผนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๓.๔.๓ จัดทำผังเมือง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงจากสาธารณภัย และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งจัดทำกฎระเบียบมาตรฐานด้านความปลอดภัยในชุมชนที่อยู่อาศัย

บทที่ ๔
การเตรียมความพร้อม

๔.๑ ด้านทรัพยากรสาธารณภัย

๔.๑.๑ จัดให้มีสิ่งของสำรองจ่ายเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เต็นท์ ที่พักชั่วคราว ยารักษาโรค อุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เครื่องจักรกล สาธารณภัย อุปกรณ์เครื่องมือพิเศษสำหรับแต่ละประเภทภัย วัสดุสิ้นเปลือง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

๔.๑.๒ จัดให้มีการระดมทรัพยากรอื่น ๆ เช่น คน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยี ข้อมูล สาธารณภัย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญพิเศษ การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรเพื่อเป็นการสร้างความเป็นหุ้นส่วนร่วมกันของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และมูลนิธิต่าง ๆ

๔.๑.๓ บูรณาการระดมทรัพยากรจากหลายหน่วยงานให้มีความพร้อมรับมือกับสาธารณภัย ได้แก่ การประเมินความต้องการในการใช้ทรัพยากรในแต่ละประเภทภัยการประมาณทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ การกำหนดมาตรฐานกลางสำหรับการจัดหาการจัดหาทรัพยากรสำรองระบบคงคลังและการจัดเก็บรักษาตามมาตรฐาน ของแต่ละผลิตภัณฑ์ในคลังเก็บ (Stockpiling) การตรวจสอบสถานะความพร้อมใช้ของทรัพยากร การบำรุงรักษา การฝึกทักษะความชำนาญในการใช้งานอุปกรณ์และระบบต่างๆการจัดทำฐานข้อมูลบัญชีทรัพยากร การวางระบบ การจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งระบบการระดมสรรพกำลังการวางแผนระบบโลจิสติกส์และการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

๔.๒ ด้านบุคลากร

๔.๒.๑ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เพื่อเฝ้าระวังและเผชิญเหตุ สายด่วน ๐๕๕-๕๙๓๐๐๖ เพื่อรับแจ้งเหตุ รายงาน และติดตามสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

- ติดตามสถานการณ์สาธารณภัยโดยใกล้ชิด โดยรับฟังข่าวสารทางวิทยุ โทรทัศน์ และการสื่อสารอื่น ๆ ทุกระบบที่มีอยู่
- ติดตามข้อมูลสภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา และข้อมูลภัยพิบัติต่าง ๆ ทั้งทางเอกสารและเว็บไซต์
- เฝ้าระวังและติดตามข้อมูลสถานการณ์แจ้งเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยา ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางเอกสารและเว็บไซต์ รวมทั้งแจ้งเตือนภัยให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบทุกช่องทาง
- ติดตามการแจ้งเหตุผ่าน Line : กำนันผู้ใหญ่บ้าน อ.อุ้มผาง และ GCC๓_มท_ตก_อ.อุ้มผาง

- เป็นผู้ประสานงานหน่วยราชการและประชาชนที่ติดต่อสื่อสาร โทรศัพท์/โทรสาน ๐๕๕-๕๖๑๐๘๒

- เมื่อมีสถานการณ์สาธารณภัยเกิดขึ้น ให้รายงานแก่ผู้บังคับบัญชาตามลำดับทราบทันที ดังนี้

๑. หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก ๒. ผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก ๓. หัวหน้าฝ่ายสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ๔. หัวหน้าฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ

๕. หัวหน้าฝ่ายยุทธศาสตร์และการจัดการ

- ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ที่ไม่ได้อยู่ในช่วงปฏิบัติงานชุดเฝ้าระวังฯ เปิดเครื่องมือสื่อสารหรือโทรศัพท์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานชุดเฝ้าระวัง สามารถติดต่อขอกำลังเพื่อร่วมปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนได้

- ให้ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ และพนักงานราชการเฉพาะกิจที่ได้รับมอบหมาย ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง จะพิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณีต่อไป

๔.๒.๒ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเฝ้าระวังเกี่ยวกับสาธารณภัยและชุดเผชิญเหตุ ณ ฝ่ายความมั่นคง โดยมีชุดเฝ้าระวัง ชุดเผชิญเหตุ และชุดสนับสนุนเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัย ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

- มีภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากสาธารณภัย ภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่

- เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์สาธารณภัยในพื้นที่ และเฝ้าระวังความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน โดยเคร่งครัด หากมีเหตุการณ์ไม่ปกติให้รายงานให้ชุดเผชิญเหตุและผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว พร้อมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างทันท่วงที

๔.๓ การเตรียมการอพยพ

กำหนดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่**จัดทำแผนอพยพส่วนราชการ**หรือวางมาตรการการอพยพ ในระดับหมู่บ้าน ซึ่งอย่างน้อยมีสาระสำคัญประกอบด้วย บัญชีจำนวน ผู้อพยพบัญชีส่วนราชการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ การกำหนดเขตพื้นที่รองรับ การอพยพให้อยู่ในพื้นที่เหมาะสม การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน การกำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย รวมทั้งการสำรวจและการจัดเตรียมพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง แหล่งพลังงาน และระบบสื่อสารสำหรับการอพยพ

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายเป็นไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียขวัญของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมการอพยพ ให้ดำเนินการดังนี้

๑) จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยและแผนอพยพส่วนราชการ

๒) จัดหาสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชน

๓) จัดเตรียมเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย

๔) จัดทำป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยบอกเส้นทางอพยพไปสู่สถานที่ปลอดภัย

๕) จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน หรือหน่วยอพยพ

๖) จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เช่น รถยนต์ขับเคลื่อน ๔ ล้อ ไฟฉาย พลุส่องสว่าง นกหวีด เสื้อชูชีพ ฯลฯ

๗) จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน

๘) จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนอพยพจากสาธารณภัย

๙) จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัย ให้ประชาชนศึกษา

ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนอพยพ การอพยพส่วนราชการ ได้กำหนดรายละเอียดและจัดทำบัญชีจำนวนผู้อพยพไว้ล่วงหน้า โดยแยกประเภทตามลำดับความเร่งด่วน การกำหนดเขตพื้นที่ รวมพลและพื้นที่รองรับการอพยพ การกำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้า โดยระบุหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน การสำรวจยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิงตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับการอพยพ การกำหนดเส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางรองที่ชัดเจน การกำหนดสถานที่ปลอดภัยเป็นพื้นที่รองรับการอพยพการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการอพยพการอยู่อาศัย ในพื้นที่รองรับการอพยพตลอดจนการอพยพกลับ การให้ความช่วยเหลือ และบริการในการดำรงชีพ และระบบสุขลักษณะตามสมควรจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตลอดจนร่างระเบียบในการควบคุมการใช้สิ่งเหล่านี้

นอกจากนี้ ให้แบ่งพื้นที่การอพยพออกเป็นกลุ่ม และจัดทำทะเบียนและจัดระเบียบการปกครองโดยการจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับเร่งด่วน เช่น ผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก และสตรีตามลำดับ และจัดเตรียมพื้นที่รองรับการอพยพไว้ล่วงหน้าให้เป็นตามลักษณะความจำเป็น เช่น ต้องห่างจากพื้นที่อันตราย ไม่กีดขวางหรือเหนี่ยวรั้งการปฏิบัติการ เป็นพื้นที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้ มีความสะดวกในเส้นทางคมนาคม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคตามสมควร

๔.๔ การแจ้งเตือนภัย

การแจ้งเตือนภัย (Warning) เป็นการดำเนินการแจ้งเตือนภัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อม การป้องกัน และการลดผลกระทบ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสาธารณภัยและการแจ้งเตือนภัยที่รวดเร็วไปยังพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้หน่วยงานและประชาชนเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้ การแจ้งเตือนภัยจะหมายรวมถึงการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) ตั้งแต่การให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันเหตุการณ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ไปยังหน่วยงาน/องค์กร และประชาชน เพื่อให้หน่วยงานและ/หรือบุคคลที่กำลังเผชิญความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัยสามารถกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง (ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์) โดยระบบเตือนภัยแบบครบวงจร (End-to-End Warning System) จะมุ่งเน้นกระบวนการดำเนินการตั้งแต่ต้นทางในการวิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง เพื่อแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานและประชาชนให้มีความพร้อมในการรับมือกับสาธารณภัยและสามารถอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้

๔.๔.๑ แนวทางปฏิบัติของระบบการเตือนภัย ดำเนินการจัดหา ติดตั้ง และพัฒนาโครงสร้างระบบเตือนภัย ระบบสื่อสารและโครงสร้างพื้นฐานด้านการเตือนภัยในการพัฒนาการแจ้งเตือนภัย วิเคราะห์ข้อมูลสาธารณภัยและการส่งข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็วไปยังส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนซึ่งการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนและเฝ้าระวังภัยที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบหลัก ตามแผนภาพที่ ๔-๑ ได้แก่

แผนภาพที่ ๔-๑ องค์ประกอบสำคัญของระบบการเตือนภัย

(๑) การรับรู้และเข้าใจความเสี่ยง (Risk Knowledge) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นระบบ และคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของภัยอันเนื่องจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น การขยายตัวของเมือง ฯลฯ มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อนำมาสนับสนุน/ตัดสินใจในการแจ้งเตือนภัยให้ตรงกับพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบเมื่อสาธารณภัยเกิดขึ้นการประเมินความเสี่ยงไม่ควรดำเนินการเพียงครั้งเดียว ควรมีการปรับปรุงตามระยะเวลา โดยขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม กาลเวลา และบริบทของพื้นที่

(๒) ติดตามสถานการณ์และการพยากรณ์ (Monitoring and Forecasting) เป็นขั้นตอนในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ และการวิเคราะห์คาดการณ์สาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นเชิงพื้นที่ในแต่ละระดับ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม แบบจำลองการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก (Data Analytical BIG DATA) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อให้การคาดการณ์มีความถูกต้องแม่นยำ ครอบคลุม และรวดเร็ว

(๓) การแจ้งเตือนภัยและการสื่อสาร (Dissemination and Communication) ต้องจัดทำข้อความ หรือคำแจ้งเตือนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเกิดประโยชน์ต่อชุมชน/ประชาชนมากที่สุด (เวลาที่จะเกิดสาธารณภัย ระยะเวลาการเกิด พื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบ แนวทางการปฏิบัติและการเตรียมพร้อม ฯลฯ) เพื่อให้ประชาชนไม่เกิดความสับสนและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกวิธี รวมทั้งจะต้องจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานระบบสื่อสาร (Communication Infrastructure) และระบบ/อุปกรณ์เตือนภัยให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัย

(๔) ความตระหนักรู้และการตอบสนองต่อการแจ้งเตือนภัย (Public Awareness and Response Capability) เมื่อชุมชน/ประชาชนในพื้นที่ได้รับข้อความ/สัญญาณแจ้งเตือนแล้วต้องรู้เท่าทันภัยโดยตระหนักถึงความปลอดภัย การป้องกันและเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น ตั้งแต่การสร้างความเข้มแข็งในชุมชน การป้องกันและลดผลกระทบ ความสามารถจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนการอพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย

๔.๔.๒ แนวทางปฏิบัติการแจ้งเตือนภัย เนื่องจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะภัยธรรมชาติมีระยะเวลาในการเกิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการแจ้งเตือนภัยให้พิจารณาระยะเวลาของการแจ้งเตือนภัยตามแต่ละประเภทของสาธารณภัย **อำเภออุ้มผาง กำหนดกระบวนการเตือนภัย ดังนี้**

(๑) การเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์

เป็นการติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่อาจส่งผลให้เกิดสาธารณภัย รวมทั้งทำหน้าที่เฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชน มอบหมายเจ้าหน้าที่มีหน้าที่เฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์ปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง โดยให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์เพื่อตัดสินใจในการเตรียมรับมือกับสาธารณภัย

(๒) การแจ้งเตือนล่วงหน้า

เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่บ่งชี้ว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยไปยังประชาชน เพื่อให้ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ระยะเวลาสำหรับการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสาธารณภัยแต่ละประเภท โดยให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบติดตามสถานการณ์จาก สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดตาก โครงการชลประทานจังหวัดตาก เป็นหน่วยประสานงานร่วมกับ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดตาก ในการจัดวางแนวทาง มาตรการ และขั้นตอนการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และแจกจ่ายข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้การแจ้งเตือนล่วงหน้าที่มีมาตรฐานเป็นรูปแบบเดียวกันซึ่งสะดวกต่อการรับทราบและทำความเข้าใจ กับข้อมูลที่ได้รับ

(๓) การแจ้งเตือนภัย

หากได้รับการแจ้งเตือนภัย ต้องรีบดำเนินการแจ้งไปยังกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย ในการเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยมีข้อมูลการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

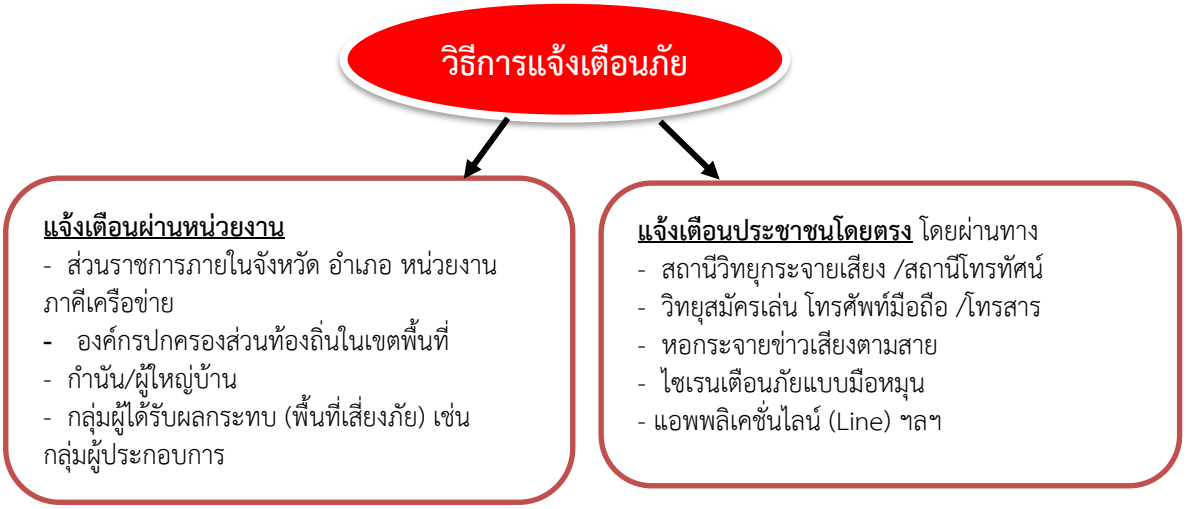
- คาดการณ์ระยะเวลา และบริเวณพื้นที่ที่จะเกิดสาธารณภัย
- ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและความยาวนานของภัย (ระยะเวลา)
- แนวทางการปฏิบัติตนของส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชน
- การเตรียมความพร้อมรับมือ เช่น อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค เป็นต้น

(๔) รับมือและอพยพ หากคาดว่าสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ ให้ดำเนินการแจ้งผู้อำนวยการอำเภอเพื่อดำเนินการสั่งการให้อพยพไปยังพื้นที่ปลอดภัย หรือพื้นที่ที่หน่วยงานราชการ มูลนิธิ องค์กร หรือเอกชนได้จัดเตรียมไว้ โดยกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติ รวมทั้งแผนเผชิญเหตุ สำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรเอกชน ในการรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก กองกำลังทหารเป็นหน่วยงานสนับสนุนทรัพยากร ยานพาหนะ เครื่องมือพิเศษ ทั้งนี้ หากเกินศักยภาพที่จะรับมือกับสถานการณ์ได้ ให้รายงานกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตากทราบทันที

ทั้งนี้ ระยะเวลาในการแจ้งเตือนล่วงหน้าขึ้นอยู่กับสถานการณ์และประเภทของสาธารณภัย เช่น ดินโคลนถล่ม/น้ำป่าไหลหลากอาจมีระยะเวลาในการแจ้งเตือน ๑-๒ วัน **โดยอำเภออุ้มผาง กำหนดวิธีการแจ้งเตือนภัย ดังนี้**

(๑) แจ้งเตือนผ่านหน่วยงาน โดยใช้กลไกระบบการบริหารราชการแจ้งเตือน ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบลอุ้มผาง เทศบาลตำบลแม่จัน เทศบาลตำบลแม่กลอง องค์การบริหารส่วนตำบลอุ้มผาง องค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร รวมถึง การปกครองท้องที่ ได้แก่ กำนันทุกตำบล และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน หน่วยช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยผ่านหน่วยงานระดับต่างๆ ไปสู่ระดับพื้นที่ ให้กับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบและประชาชนทั่วไป

(๒) แจ้งเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่านทางสื่อออนไลน์ของอำเภออุ้มผาง เช่น Facebook ที่ว่าการอำเภออุ้มผาง แอพพลิเคชั่นไลน์ (Line) โทรศัพท์มือถือ หอกระจายข่าว หอเตือนภัย เสียงตามสาย ไซเรนเตือนภัยแบบมือหมุน โทรโข่ง นกหวีด หรือสัญญาณเสียงที่กำหนดใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยประจำหมู่บ้านหรือตำบล

๔.๔.๓ แนวทางปฏิบัติพัฒนาและเชื่อมโยงระบบการแจ้งเตือนของคนและชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อทำให้การเตือนภัยมีความแม่นยำ น่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีแนวทาง ดังนี้

(๑) นำเทคโนโลยี นวัตกรรม มาใช้ในการพยากรณ์ คาดการณ์ ติดตามสถานการณ์การเกิดสาธารณภัย

(๒) จัดทำระเบียบปฏิบัติประจำ (Standard Operating Procedure : SOP) และเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

(๓) จัดวางระบบสื่อสารหลัก อย่างน้อย ๒ ระบบ และระบบสื่อสารสำรอง

- ระบบสื่อสารหลักที่กำหนดไว้ คือ โทรศัพท์ ระบบรับแจ้งเหตุสายด่วนโทรศัพท์/โทรสาร ๐๕๕-๕๖๑๐๘๒
- ระบบสื่อสารสำรองที่กำหนดไว้ คือ
  โทรศัพท์เคลื่อนที่แจ้งเหตุ
  - นายอำเภออุ้มผาง โทรศัพท์ ๐๘๑-๘๖๗-๑๔๘๐
  - ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานความมั่นคง
    โทรศัพท์ ๐๙๐-๙๘๙๓๑๔๙
  - ระบบ CALL CENTER แจ้งเหตุด่วน
    ๑) แจ้งเหตุศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙
    ๒) แจ้งเหตุไฟไหม้ โทร. ๑๙๙
    ๓) แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย โทร. ๑๖๑
    ๔) แจ้งเหตุสาธารณภัย โทร. ๑๗๘๔
    ๕) แจ้งเหตุกระแสไฟฟ้าขัดข้อง โทรศัพท์ ๐-๕๕๕๖๑๐๐๒
    ๖) แจ้งศูนย์คุ้มครองผู้โดยสารรถสาธารณะ โทรศัพท์ ๑๕๘๔

(๔) เตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนัก รวมถึง ให้ประชาชนมีการรับรู้และเข้าใจความเสี่ยงจากข้อมูลที่ได้รับ โดยจัดให้มีการฝึกอบรม เช่น อาสาสมัครแจ้งเตือนภัยในชุมชนเมือง ตำบลและหมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเตือนภัยที่มีความแตกต่างกันของภัยแต่ละประเภท เป็นต้น

(๕) จัดให้มีการฝึกกระบวนการระบบเตือนภัยเพื่อเป็นการทดสอบแผนปฏิบัติการแผนเผชิญเหตุ ขั้นตอน เครื่องมือ อุปกรณ์ และความพร้อมของประชาชนทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๔.๔ แนวทางปฏิบัติเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ เช่น แผนที่เสี่ยงภัย แอพพลิเคชั่น จัดทำ Web Service ในการนำเสนอข้อมูลและ Mobile Application เพื่อเป็นช่องทางในการให้บริการข้อมูล และแจ้งเตือนภัยให้แก่ประชาชน และกลุ่มเปราะบางผ่านสมาร์ทโฟน (Smart Phone) หรือแท็บเล็ต (Tablet) หรือระบบอื่นที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

๔.๕ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นสถานที่ซึ่งได้จัดเตรียมไว้สำหรับผู้ประสบภัยที่จำเป็นต้องย้ายออกจากที่อยู่อาศัยเดิมเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยจนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ ผู้บัญชาการเหตุการณ์ จะสั่งการให้ดำเนินการเปิดศูนย์พักพิงขึ้น โดยผู้ประสบภัยจะอาศัยอยู่ชั่วคราวจนกว่าสถานการณ์ภัยจะยุติ หรือที่อยู่อาศัยเดิมจะได้รับการฟื้นฟู/มีการซ่อมสร้างให้สามารถอพยพกลับไปอาศัยได้

ทั้งนี้ การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปตามมาตรฐานของแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิง โดยจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้แก่ผู้ประสบภัยได้อย่างพอเพียงทั้งการบริการด้านโภชนาการอาหาร และน้ำดื่ม ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต สาธารณูปโภค รวมถึงสุขาภิบาลและสุขอนามัย โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

สถานที่จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว ในอำเภออุ้มผาง

- วัดพานิชย์นิรมล เทศบาลตำบลอุ้มผาง
- วัดมหาวันวิเวก เทศบาลตำบลอุ้มผาง
- รร.ตชด.แม่กลองคี,รร.บ้านแม่กลองน้อย,รร.บ้านแม่กลองใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลโมโกร
- วัดหนองหลวง หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองหลวง
- วัดเดลอคี หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองหลวง
- วัดเขาวงศ์พระจันทร์ หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่จัน
- โรงเรียนบ้านนุโพ หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่จัน
- โรงเรียนบ้านกุยเล่อตอ หมู่ที่ ๖ ตำบลแม่จัน
- โรงเรียนรท่านผู้หญิงวิไลอมาตยกุล หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่จัน
- โรงเรียนบ้านป่าพู หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ละมุ้ง
- ศูนย์การเรียนรู้แม่ฟ้าหลวงบ้านเดลอปอบอ หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่ละมุ้ง

๔.๕.๑ การอพยพ/ศูนย์พักพิงชั่วคราว

<u>การเตรียมการอพยพ</u>

กำหนดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอจัดทำแผนอพยพ แผนอพยพส่วนราชการ หรือวางมาตรการการอพยพ ซึ่งอย่างน้อยมีสาระสำคัญประกอบด้วยบัญชีจำนวนผู้อพยพ บัญชีส่วนราชการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ การกำหนดเขตพื้นที่รองรับการอพยพให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน การกำหนดเส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางอพยพสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย รวมทั้งการสำรวจและการจัดเตรียมพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง แหล่งพลังงาน และระบบสื่อสารสำหรับการอพยพ

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนและส่วนราชการ และสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายเป็นไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียขวัญของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเตรียมการอพยพ ให้ดำเนินการดังนี้

๑) จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยและแผนอพยพส่วนราชการ

๒) จัดหาสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชน

๓) จัดเตรียมเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย

๔) จัดทำป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยบอกเส้นทางอพยพไปสู่สถานที่ปลอดภัย

๕) จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉิน หรือหน่วยอพยพ

๖) จัดเตรียมยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เช่น รถยนต์ขับเคลื่อน ๔ ล้อ ไฟฉาย พลุส่องสว่าง นกหวีด เสื้อชูชีพ ฯลฯ

๗) จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน

๘) จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนอพยพจากสาธารณภัย

๙) จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัย ให้ประชาชนศึกษา

ทั้งนี้ ในการจัดทำแผนอพยพ การอพยพส่วนราชการ ให้กำหนดรายละเอียดโดยสำรวจ และจัดทำบัญชีจำนวนผู้อพยพไว้ล่วงหน้า โดยแยกประเภทตามลำดับความเร่งด่วน การกำหนดเขตพื้นที่รวมพลและพื้นที่รองรับการอพยพ การกำหนดเจ้าหน้าที่ดำเนินการอพยพไว้ล่วงหน้า โดยระบุหน้าที่ ความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน การสำรวจยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิงตลอดจนระบบการสื่อสารสำหรับ การอพยพ การกำหนดเส้นทางอพยพหลัก และเส้นทางรองที่ชัดเจน การกำหนดสถานที่ปลอดภัยเป็นพื้นที่รองรับการอพยพ การกำหนดระเบียบปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยในการอพยพการอยู่อาศัยในพื้นที่

รองรับการอพยพตลอดจนการอพยพกลับ การให้ความช่วยเหลือ และบริการในการ ดำรงชีพและระบบสุขลักษณะตามสมควรจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตลอดจนร่างระเบียบในการควบคุมการใช้สิ่งเหล่านี้

นอกจากนี้ กำหนดให้แบ่งการปกครองในพื้นที่อพยพออกเป็นกลุ่ม และจัดทำทะเบียนและจัดระเบียบการปกครอง โดยการจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับเร่งด่วน เช่น ผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก และสตรีตามลำดับ และจัดเตรียมพื้นที่รองรับการอพยพไว้ล่วงหน้าให้เป็นตามลักษณะความจำเป็น เช่น ต้องห่างจากพื้นที่อันตราย ไม่กีดขวางหรือเหนี่ยวรั้งการปฏิบัติการ เป็นพื้นที่ที่สามารถจัดการด้านสุขลักษณะได้ มีความสะดวกในเส้นทางคมนาคม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคตามสมควร

<u>การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว</u>

ศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นการแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยชั่วคราวในสถานการณ์ที่เกิด สาธารณภัยขึ้น ซึ่งรัฐต้องมีการเตรียมแผนรับมือต่อจากการอพยพในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดอาคารที่จะใช้เป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวไว้และการบริหารจัดการในศูนย์พักพิงชั่วคราว เพราะจะมีผลโดยตรงต่อการดำรงชีวิตและศักดิ์ศรีกับผู้ประสบภัยที่เข้าพักพิง ทั้งนี้ การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยอย่างน้อย ดังนี้

๑. จัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการคัดเลือกสถานที่ตั้งจากการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดซ้ำ มีการคมนาคมที่สะดวก มีความพร้อมของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า รวมทั้งต้องกำหนดนโยบายในการเปิดและปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ชัดเจน

๒. กำหนดปัจจัยความจำเป็นขั้นต่ำของศูนย์พักพิงชั่วคราวที่เหมาะสมตามมาตรฐานสเฟียร์

๓. การจัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้กำหนดผู้รับผิดชอบภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามโครงสร้างแผนการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว เช่น ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หรือผู้อำนวยการโรงเรียน (กรณีโรงเรียนเป็นศูนย์ฯ) ทั้งนี้ ศูนย์พักพิงชั่วคราวอาจมีโครงสร้างภายในแบ่งเป็นฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายอำนวยการตามความเหมาะสม

๔. ให้มีการบริหารจัดการข้อมูลผู้อพยพ โดยมีการเก็บบันทึกข้อมูลที่จำเป็นประกอบด้วย ข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลด้านธุรการ โดยให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

๔.๖ การฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นเครื่องมือและกิจกรรมในการสร้าง วามพร้อมและเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรรวมทั้งเป็นการทดสอบการประสานงานและการบูรณาการความร่วมมือทำให้ทราบจุดบกพร่องและช่องว่างในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ แผนปฏิบัติการ และแผนเผชิญเหตุให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

อำเภอจะกำหนดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเป็นการบูรณาการหน่วยงานที่รับผิดชอบให้พร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น โดยกำหนดให้มีการฝึกฯ ทั้งระดับอำเภอและท้องถิ่น ระดับละอย่างน้อย ๑ ประเภทภัย โดยจะพิจารณาตามแผนการฝึกป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔.๗ โครงสร้างองค์กรตามการจัดตั้ง EOC ของจังหวัดตาก

๔.๘ การประสานองค์กรสาธารณกุศล

แนวทางการปฏิบัติร่วมกับภาคประชาสังคม เช่น จิตอาสา อาสาสมัคร องค์การสาธารณกุศล องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ภาคเอกชน เป็นต้น

(๑) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลอุ้มผาง ร่วมกับองค์การสาธารณกุศลจัดทำแนวทางปฏิบัติ ในการสนับสนุนกำลังทรัพยากร เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และเครื่องมือเพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่อำเภอ

(๒) ให้หน่วยงานทุกหน่วยจัดเจ้าหน้าที่ ประสานงานกับองค์กรปฏิบัติในการจัดการภาวะฉุกเฉินแต่ละระดับ (กรณีเกิดสาธารณภัย) เพื่อร่วมปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ โดยให้จัดทำแนวทางการประสานงานและ การปฏิบัติงานร่วมกันโดยกำหนดผู้ประสานงานหลัก (Focal Point) เพื่อปฏิบัติงานภายใต้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอตลอด ๒๔ ชั่วโมง

(๓) กรณีที่ได้รับการประสานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ตำรวจ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ให้องค์การสาธารณกุศลจัดชุดเคลื่อนที่เร็วออกไปยังที่เกิดเหตุ และให้รายงานตัวกับผู้บัญชาการเหตุการณ์อำเภอเพื่อรับมอบภารกิจในการปฏิบัติการ

(๔) เมื่อเกิดสาธารณภัยถ้าเจ้าหน้าที่ขององค์การสาธารณกุศลไปถึงพื้นที่ประสบภัยก่อน ให้กั้นเขตพื้นที่อันตรายและกันไม่ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยังพื้นที่อันตราย พร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยทันที เพื่อดำเนินการควบคุมสถานการณ์ ทั้งนี้ ให้รายงานสถานการณ์สาธารณภัย ไปยังศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการจัดการสาธารณภัยและประชาสัมพันธ์ข่าวสถานการณ์ให้ประชาชนได้รับทราบ

(๕) กรณีภายหลังเกิดสาธารณภัย ให้องค์การสาธารณกุศล องค์กรเอกชน ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรักษาความปลอดภัยในสถานที่เกิดเหตุ และพื้นที่รองรับการอพยพ ประสานหน่วยแพทย์และพยาบาล อีกทั้งให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบสาธารณภัย พร้อมทั้งลำเลียงผู้ที่ได้รับบาดเจ็บส่งโรงพยาบาล รวมทั้งอพยพช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยไปยังที่ปลอดภัยหรือพื้นที่รองรับการอพยพ

(๖) รายงานผลการปฏิบัติงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอทราบเป็นระยะๆ ทุกครั้ง เมื่อองค์การสาธารณกุศล องค์กรเอกชน ได้รับมอบภารกิจให้ปฏิบัติงานในพื้นที่

ทั้งนี้ การปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการพลเรือน ทหาร ภาคเอกชน มูลนิธิ/อาสาสมัคร และองค์การ สาธารณกุศล มาร่วมบูรณาการให้การปฏิบัติการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมีการประสานการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และเกื้อกูลกันเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๙ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนและทุกระดับเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

อำเภออุ้มผาง ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและทุกระดับ เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ให้ประชาชนอยู่รอดปลอดภัย โดยดำเนินการ ดังนี้

- ส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในฐานะหุ้นส่วนในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้แก่ การร่วมจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนเผชิญเหตุ และระบุการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไว้ในแผนพัฒนาอำเภอ สนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนรัฐร่วมกับเอกชน กระบวนการวางแผนและขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณ

- จัดของบประมาณสำหรับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย การเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ เป็นต้น

- ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการความร่วมมือภาครัฐและเอกชนโดยการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐในการจัดสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภค การขั้นพื้นฐานรวมถึงการให้บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ให้แก่ประชาชนภายใต้กรอบความเสี่ยงและระยะเวลาที่กำหนด

- จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างภาคประชาสังคม/ภาคเอกชน กับภาครัฐในการนำนโยบายการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยไปสู่การปฏิบัติ

- พัฒนาและส่งเสริมการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ตลอดจนชุมชนในสังคม ให้เป็นผู้รู้เท่าทันภัยโดยสามารถตัดสินใจและมีบทบาทในการบริหารจัดการในฐานะหุ้นส่วนผู้ดำเนินภารกิจการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (To Empower)

- พัฒนาและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนตั้งแต่ระดับอำเภอถึงชุมชนดำเนินแผนงาน โครงการ/กิจกรรม/เวทีสาธารณะ ที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การประเมินความเสี่ยง การจัดลำดับความเสี่ยงที่ต้องมีมาตรการเสริมสร้างความร่วมมือ/การมีส่วนร่วม แผนสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น

- ส่งเสริมการบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤตและการจัดทำแผนรองรับการบริหารความต่อเนื่องให้แก่ทุกภาคส่วนโดยให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่อง (Business Continuity Plan : BCP) ของหน่วยงาน

- สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงบริการหากมีการจัดตั้งกองทุนการจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณภัยและกองทุนพิเศษ เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

- ส่งเสริมสถาบันประกันภัย สถาบันการเงิน เพื่อให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมเข้าถึงระบบประกันความเสี่ยง การทำประกันภัย การให้สินเชื่อฉุกเฉิน หรือการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ชุมชน/ครอบครัว เพื่อการถ่ายโอนความเสี่ยงจากสาธารณภัย

- ส่งเสริมการอบรมให้ความรู้ การฝึกป้องกันด้านสาธารณภัยให้กับสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียน/นักศึกษา/บุคลากรภายในสถานศึกษา ให้เป็นผู้รู้เท่าทันภัย เช่น การประเมินความเสี่ยง ความสามารถในการป้องกันภัยเบื้องต้น การให้ความร่วมมือ มีส่วนร่วม เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการร่วมเป็นหุ้นส่วนการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยร่วมกับภาคส่วนอื่นๆ ดังนี้

ภาคประชาสังคม

เสริมสร้างให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยการเผชิญเหตุ และการฟื้นฟู เช่น การให้ความรู้ คำแนะนำในทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงานที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชน ชุมชนมีความพร้อมรับมือและการฟื้นกลับเร็ว รวมทั้งให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ภาคเอกชน เช่น องค์กรธุรกิจ สถาบันการเงิน

มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ดำเนินงานทางธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่ปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมและครบวงจร (Corporate Social Responsibility : CSR) รวมถึงส่งเสริมให้นำแนวทางการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาผนวกเข้ากับรูปแบบและวิธีดำเนินธุรกิจ ด้วยการใช้ข้อมูล ความรู้ประกอบการลงทุนสร้างความตระหนักรู้ให้กับพนักงาน ลูกค้า ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดงานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีสำหรับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยแบ่งปันและเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่เปิดเผยได้ รวมทั้งสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

สื่อ

ส่งเสริมบทบาทและสนับสนุนการมีส่วนร่วมกันกับภาครัฐในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และรู้เท่าทันภัยให้แก่ประชาชน โดย สื่อสารข้อความที่เป็นประเด็นสำคัญในการใช้เผยแพร่ข่าวสาร (Key Message) การสื่อสารความเสี่ยงสาธารณภัย (Risk Communication) สู่สาธารณะ และเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ มีความหลากหลาย เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม โดยปฏิบัติตามนโยบายการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัย สนับสนุนระบบเตือนภัยล่วงหน้า กระตุ้นและสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture) และการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างจริงจังในการรณรงค์เผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มและนำเสนอในช่วงเวลาที่เหมาะสมตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดร่วมกัน

ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นสิ่งสนับสนุนให้การสร้างรากฐานให้มีความมั่นคงและยั่งยืน โดยสามารถดำเนินการได้ทั้งมาตรการด้านโครงสร้างและด้านไม่ใช้โครงสร้าง เช่นระบบโครงสร้างพื้นฐาน มาตรการทางการเงิน ฯลฯ และใช้กระบวนการสร้างความเป็นหุ้นส่วนเข้ามาเป็นกลไก ในการขับเคลื่อนให้เกิดการลงทุนเพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้บรรลุเป้าหมาย

(๑) แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีการลงทุน

กำหนดให้มีการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีการลงทุนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบมีส่วนร่วมด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยการนำผลงานวิจัย นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยมาเป็นข้อมูลพิจารณาประกอบการลงทุน ดังนี้

(๑.๑) <u>ภาครัฐ</u> ส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น จัดสรรงบประมาณในการป้องกันและลดความเสี่ยงด้วยการลงทุนในการบำรุงบูรณะโครงสร้างพื้นฐานเดิม และก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานใหม่ด้วยนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม ระบบชลประทานสำหรับภัยแล้ง

(๑.๒) <u>ภาคเอกชน</u> ส่งเสริมให้หน่วยงานภาคเอกชนในพื้นที่ลงทุนด้านโครงสร้างเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงของตนเอง เช่น สร้างคันป้องกันน้ำรอบนิคม การลงทุนในระบบด้านการป้องกันอัคคีภัย ด้านพลังงาน

(๑.๓) <u>ภาคประชาชน</u> ส่งเสริมให้ประชาชนสร้างพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินของตนเองให้มีความปลอดภัย

(๒) แนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน

กำหนดให้มีการสนับสนุน เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของร่วมกันในการดำเนินการ ผลประโยชน์ และความรับผิดชอบ เช่น การส่งเสริมให้ภาคเอกชนและชุมชนร่วมดำเนินการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

(๓) แนวทางปฏิบัติในการกำหนดกลไก/มาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

กำหนดให้มีการกำหนดกลไก/มาตรการทางการเงินและการคลัง เพื่อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เช่น การจัดตั้งกองทุนการจัดการสาธารณภัยในระดับชุมชน มาตรการให้ อปท. ยกเว้นหรือลดภาษีสำหรับผู้ประกอบการและประชาชน เพื่อจูงใจให้ตระหนักถึงสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การสร้างสิ่งปลูกสร้างเพื่อรองรับสาธารณภัย การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการที่คำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

(๔) แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมธุรกิจประกันภัยเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย และขยายขอบเขตให้ครอบคลุมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ให้ทั่วถึงและเป็นธรรม

กำหนดให้มีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ และประชาชนทำประกันภัยเพื่อกระจายความเสี่ยงและลดภาระที่เกิดจากผลกระทบจากสาธารณภัย

บทที่ ๕
การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

การจัดการในภาวะฉุกเฉิน เป็นการปฏิบัติการเผชิญเหตุเพื่อบรรเทาความรุนแรงของสาธารณภัย รวมทั้งการรักษาขวัญ สร้างความมั่นใจ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระเบียบของเจ้าหน้าที่ และประชาชน โดยให้ยึดถือว่าการรักษาชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนเป็นเรื่องเร่งด่วนลำดับแรก ที่จะต้องเร่งเข้าระงับเหตุ และให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้ การจัดการในภาวะฉุกเฉินต้องให้ความสำคัญ กับมาตรฐาน เอกภาพด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยการจัดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติ ระบบการจัดการทรัพยากร และแบ่งมอบภารกิจความรับผิดชอบตามความเหมาะสม ทรัพย์สิน ทรัพยากร สภาพแวดล้อม และสังคมให้มีผลกระทบน้อยที่สุด ดังนั้น ในภาวะปกติจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมไว้เพื่อให้สามารถเผชิญกับเหตุสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้

๕.๑ การเผชิญเหตุ

๕.๑.๑ การแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานภาครัฐในการจัดการสาธารณภัย

อำเภออุ้มผาง ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานภาครัฐในการจัดการสาธารณภัย โดยใช้แนวทางตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก ซึ่งกำหนดระดับของสถานการณ์สาธารณภัย สำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการแจ้งเตือนภัย และเพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ตามภารกิจ/หน้าที่ของหน่วยงานในการจัดการสาธารณภัย โดยกำหนดความหมายของสีตามสถานการณ์ของสาธารณภัยไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

สีแดง หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะอันตรายสูงสุด ให้อาศัยอยู่แต่ในสถานที่ปลอดภัยหรือต้องอพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย และปฏิบัติตามข้อสั่งการ

สีส้ม หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายสูง เจ้าหน้าที่กำลังควบคุมสถานการณ์ ให้อพยพไปยังสถานที่ปลอดภัย และปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

สีเหลือง หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย มีแนวโน้มที่สถานการณ์จะรุนแรงมากขึ้น ให้จัดเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ และปฏิบัติตามคำแนะนำ

สีน้ำเงิน หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเฝ้าระวัง ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด

สีเขียว หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะปกติ ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ

๕.๑.๒ การจัดการเมื่อเกิดสาธารณภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๑) ในเขตจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังนี้

(๑.๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ใด ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่และผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

(๑.๒) กรณีที่พื้นที่ที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นหลายคน ผู้อำนวยการท้องถิ่นคนหนึ่งคนใดจะใช้อำนาจหรือปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนก็ได้ แล้วให้แจ้งผู้อำนวยการท้องถิ่นอื่นทราบโดยเร็ว

(๑.๓) กรณีผู้อำนวยการท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ของตนให้แจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอ หรือผู้อำนวยการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อสั่งการโดยเร็วต่อไป

(๑.๔) ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่ติดต่อหรือใกล้เคียงมีหน้าที่สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ผู้อำนวยการซึ่งรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียงนั้น

(๑.๕) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น เจ้าพนักงานที่ประสบเหตุมีหน้าที่ต้องเข้าดำเนินการเบื้องต้นเพื่อระงับภัยนั้น แล้วรีบรายงานให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อสั่งการต่อไป และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดำเนินการใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองชีวิตหรือป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่บุคคลได้

(๑.๖) กรณีเจ้าพนักงานจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียงกับบริเวณที่เกิดสาธารณภัยเพื่อทำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่แล้ว เว้นแต่ไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ในเวลานั้น หรือเมื่อมีผู้อำนวยการอยู่ด้วย และหากทรัพย์สินนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสาธารณภัยได้ง่าย ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองขนย้ายทรัพย์สินออกจากอาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานมีอำนาจขนย้ายทรัพย์สินนั้นได้ตามความจำเป็นแก่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเจ้าพนักงานไม่ต้องรับผิดชอบบรรดาความเสียหายอันเกิดจากการกระทำดังกล่าว

(๑.๗) ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นและ ทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัย ไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

(๑.๘) ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจสั่งการผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดทั้งให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน โดยมีอำนาจเช่นเดียวกับผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และผู้อำนวยการแต่ละระดับ

๕.๑.๓ การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๑) องค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

ทำหน้าที่เป็นกลไกที่เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operation Centre : EOC) เพื่อให้การวิเคราะห์ ประเมิน ประสานงาน และปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ในภาวะฉุกเฉินมีความเป็นเอกภาพ โดยมีองค์ประกอบ และโครงสร้างภายในองค์กรที่จำเป็น เหมาะสม และสอดคล้องกับภารกิจในการจัดการภาวะฉุกเฉินในแต่ละห้วงของเหตุการณ์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว มีความยืด
และมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ ๕-๑ การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (EOC)

(๑.๑) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (ศปก.อปท.)

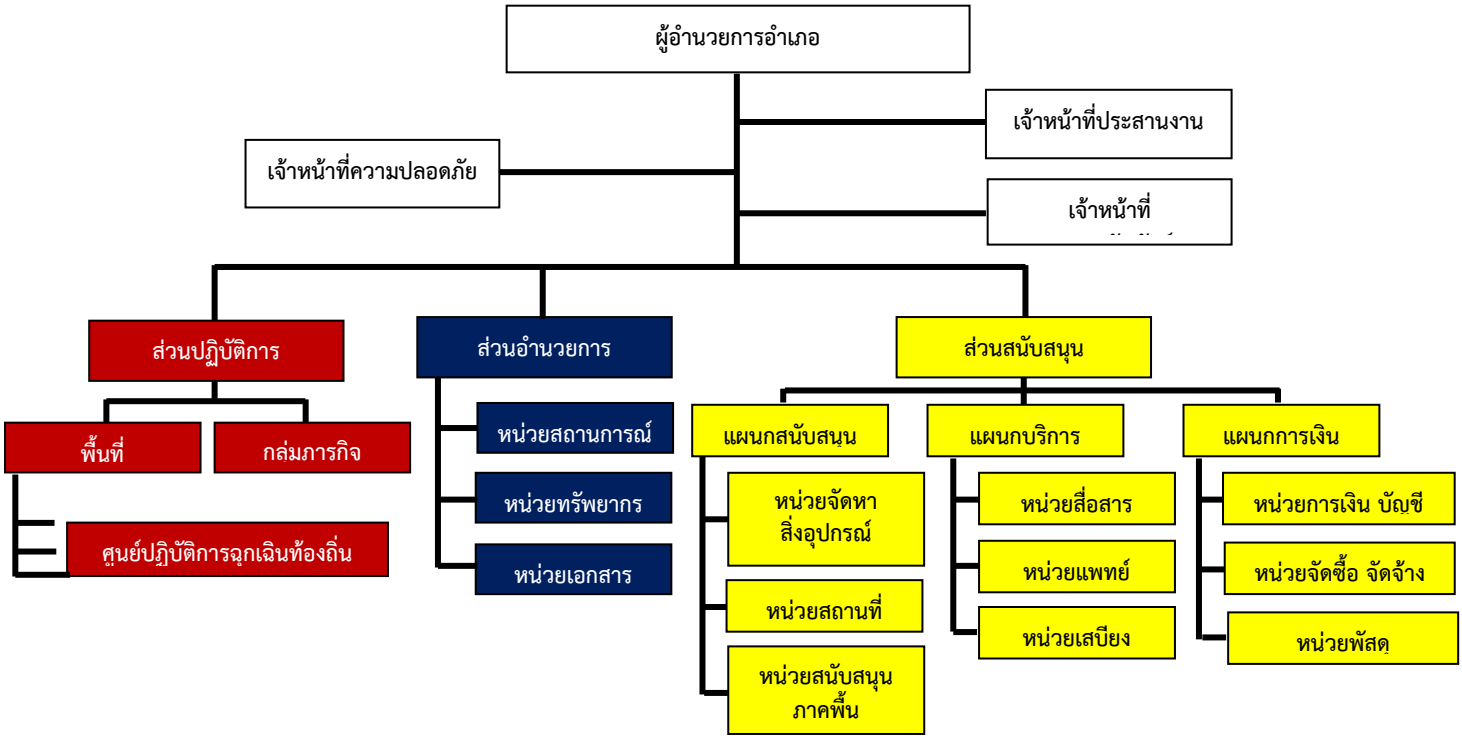
ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งพื้นที่ (องค์การบริหารส่วนตำบล/ เทศบาล/เมืองพัทยา) **จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น** เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการเพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัย ทุกขั้นตอน หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจาก กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ติดต่อ หรือใกล้เคียง และหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

(๑.๒) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.)

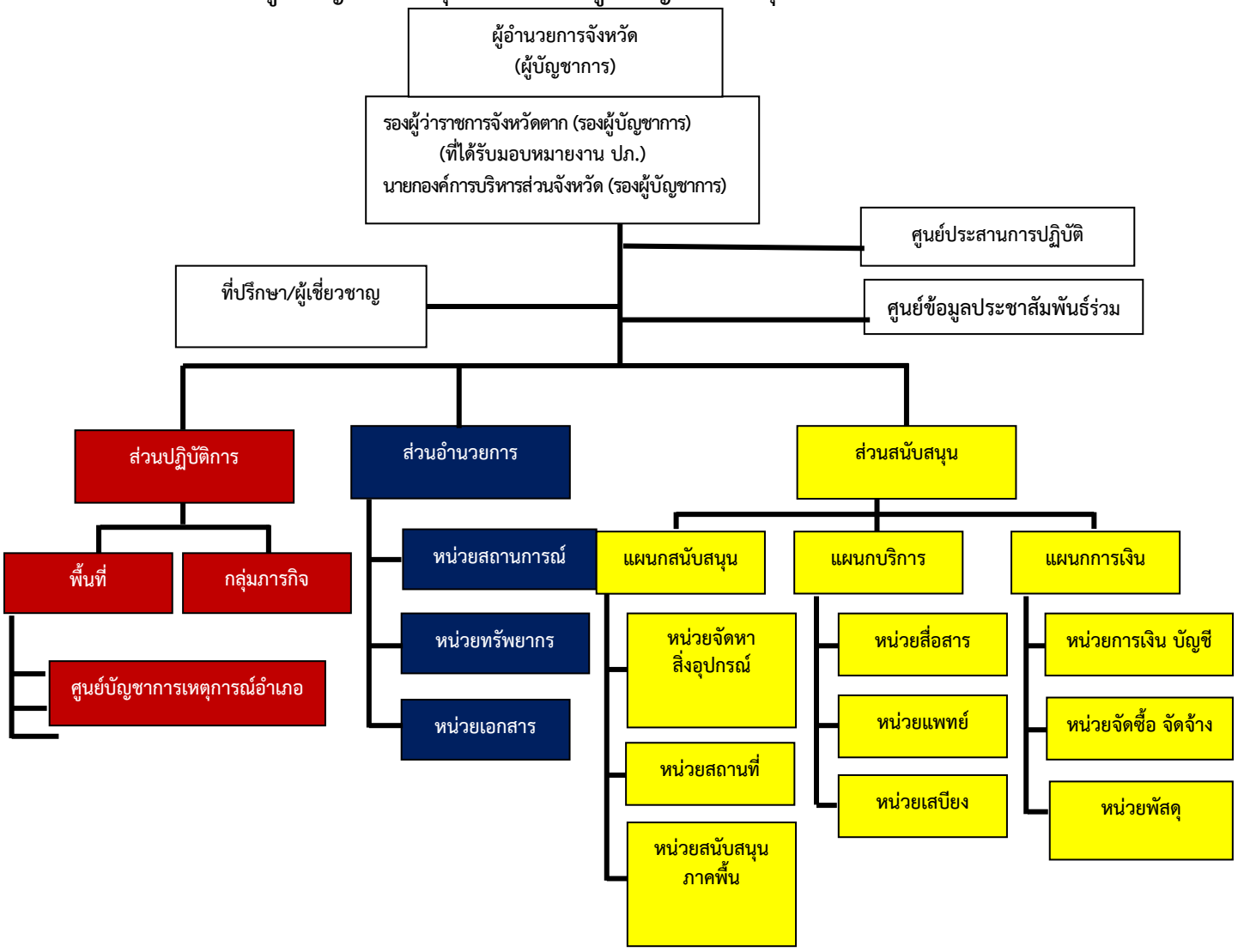
ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ **จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ** เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นโดยมีผู้อำนวยการอำเภอเป็นผู้ควบคุมและสั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนวยการและประสานการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การสาธารณกุศลในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีเอกภาพ รวดเร็ว และทั่วถึง หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

(๑.๓) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด (ศบก.จ.)

ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด**จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด** เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการจังหวัด เป็นผู้ควบคุมสั่งการ และบัญชาการ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการ

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด

แผนภาพที่ ๕-๒ โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด

หมายเหตุ : โครงสร้างดังกล่าวสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์โดยยึดหลักมาตรฐาน เอกภาพในการจัดการ และความยืดหยุ่นของโครงสร้างองค์กรการจัดการในภาวะฉุกเฉิน

(๑.๔) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.)

ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ ๑) และการจัดการสาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลางรับผิดชอบอำนวยการประสานการปฏิบัติ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รวมทั้งติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์สถานการณ์ รายงาน และเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจยกระดับเป็นการจัดการ สาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

(๑.๕) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

ให้รับผิดชอบบังคับบัญชา อำนวยการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุม และประสาน ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

(๑.๖) กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า) บกปภ.ช. (ส่วนหน้า)

ในกรณีเมื่อมีการยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) ซึ่งสถานการณ์มีความรุนแรงมากครอบคลุมในพื้นที่กว้างขวางหลายอำเภอหรือหลายจังหวัด และอาจใช้เวลาในการเผชิญเหตุที่ยาวนานกว่าปกติให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พิจารณาจัดตั้งกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า) และแต่งตั้งผู้กำกับควบคุมพื้นที่ (Area Commander) เพื่อช่วยเหลือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติในการบังคับบัญชาและสั่งการ ในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งควบคุม และกำกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นไปตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(๑.๗) โดยศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด (ศบก.จ. (ส่วนหน้า)

มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ส่วนหน้า)

(๒) บทบาทหน้าที่โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด (ศบก.จ.)

(๒.๑) ผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) มีหน้าที่ อำนวยการ สั่งการ กำกับควบคุม เหตุการณ์ตามระเบียบกฎหมาย โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการบัญชาการเหตุการณ์ การติดตามสถานการณ์ของเหตุการณ์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมหรือมาตรการตามแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan, IAP) โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตาม ประเมิน แก้ไขปัญหาการดำเนินงานในส่วนต่างๆ เช่น บริหารจัดการทรัพยากร ประสานงานระดับนโยบายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัดสินใจยก-ลดระดับศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

(๒.๒) ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ (Technical Specialist) มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการ การสังเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และเทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ผู้บัญชาการจังหวัดเห็นสมควร ทั้งนี้ จำนวนและคุณลักษณะของคณะที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่เห็นสมควรสอดคล้องกับเหตุการณ์

(๒.๓) ศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม (Join Information Center : JIC) มีหน้าที่ประสานข้อมูลเหตุการณ์กับส่วนต่างๆ ภายใต้โครงสร้างองค์กรปฏิบัติ เพื่อเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลและ สื่อสารตลอดจนประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์สู่ประชาชน และสื่อมวลชน รวมทั้งปฏิบัติการด้านข่าวสาร (Information Operation) ที่ครอบคลุมการจัดการข่าวปลอม ข่าวลือ และการปฏิบัติการจิตวิทยามวลชนในอันที่จะสร้างความเข้าใจ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

โดยให้ประชาสัมพันธ์จังหวัด เป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบการจัดทำขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในศูนย์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ร่วม และมีหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียง

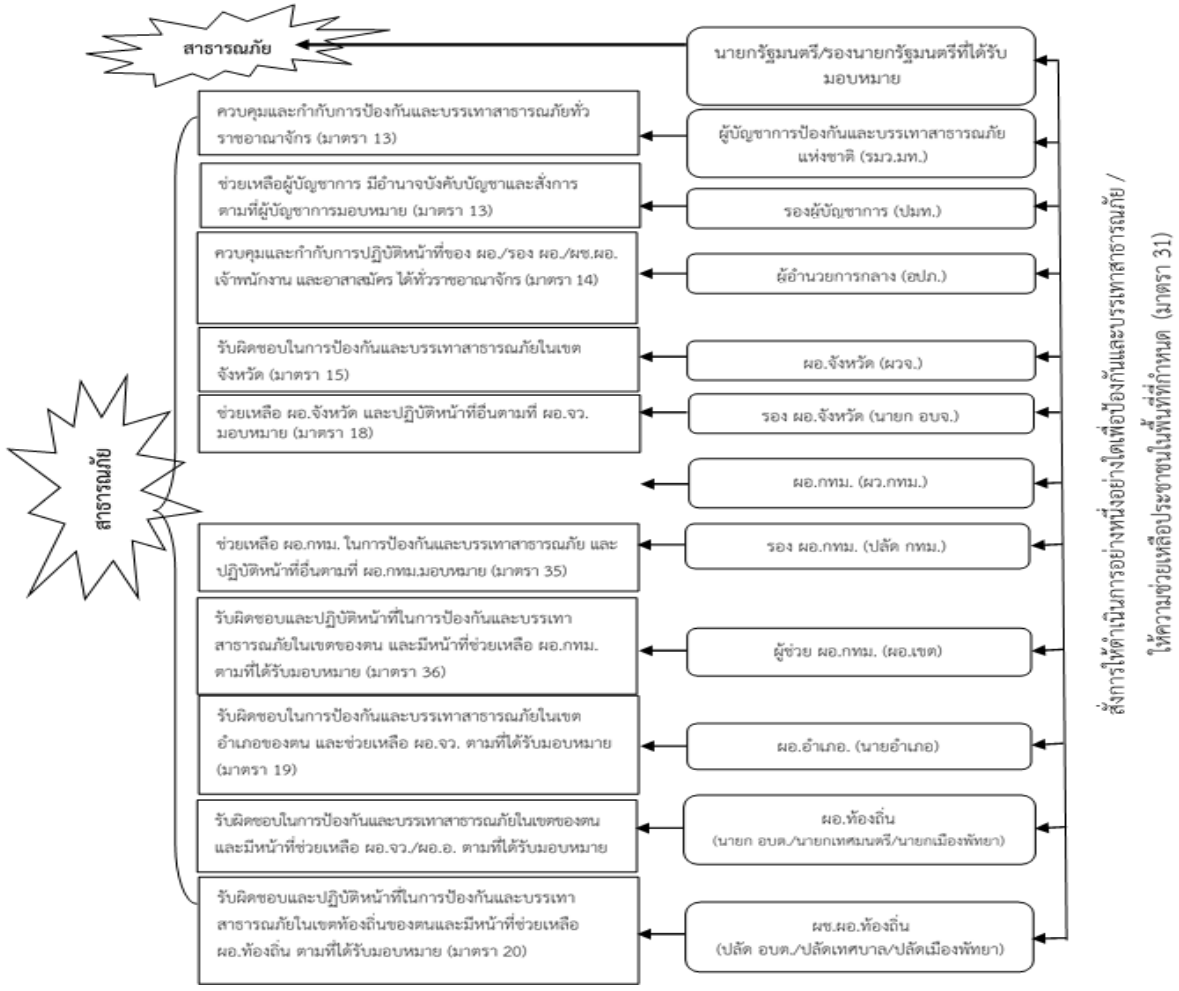
(๒.๔) เจ้าหน้าที่ประสานการปฏิบัติ (Liaison Officer) มีหน้าที่ประสานงานและประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม โดยให้จัดทำแนวทางการประสานงานและการปฏิบัติงานสนับสนุนศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าว ร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของศูนย์ประสานการปฏิบัติ

(๒.๕) ส่วนปฏิบัติการ (Operation Section) มีหน้าที่ปฏิบัติการเพื่อลดและบรรเทาภยันตรายที่เกิดขึ้น ด้วยการเข้าควบคุมสถานการณ์เพื่อรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน ให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็ว เช่น การปฏิบัติการดับเพลิง ค้นหาและกู้ภัย ตอบโต้สารเคมีและวัตถุอันตราย ให้บริการการแพทย์และสาธารณสุข อำนวยความสะดวกด้านคมนาคม รักษาความสงบเรียบร้อย รวมถึงประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายทหาร โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าวร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของส่วนปฏิบัติการ

(๒.๖) ส่วนอำนวยการ (Planning Section) มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ แจ้งเตือนภัย ประสาน รวบรวมข้อมูลสถานะทรัพยากร เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการและความจำเป็นในการสนับสนุนทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อร่วมจัดทำแผนเผชิญเหตุโดยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากส่วนปฏิบัติการและส่วนสนับสนุนเป็นฐานดำเนินการ โดยให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดังกล่าวร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของส่วนแผนงาน พร้อมทั้งให้การสนับสนุนสถานที่ปฏิบัติงานแก่ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์

(๒.๗) ส่วนสนับสนุน (Logistics and Administration Section) มีหน้าที่สนับสนุนการส่งกำลังบำรุงที่จำเป็น และตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการรับบริจาค เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจในแต่ละด้านร่วมกันจัดทำ ขอบเขต แผนงาน ภารกิจ และโครงสร้างภายในของส่วนสนับสนุน

(๓) ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นเอกภาพและชัดเจนแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับจังหวัด อำเภอ และระดับท้องถิ่น (ตามแผนภาพที่ ๕-๒)

แผนภาพที่ 5-3 การกำหนดบุคคลผู้มีอำนาจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

๕.๑.๔ แนวทางปฏิบัติในการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command)

นำหลักการของระบบการบัญชาการเหตุการณ์(Incident Command System: ICS) มาประยุกต์ ใช้เป็นเครื่องมือในการสั่งการควบคุม และประสานความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักการพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้ (๓.๑) การจัดการตามวัตถุประสงค์(Management by Objectives) เป็นการจัดการเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้น ด้วยการประเมินสถานการณ์และนำมากำหนดวัตถุประสงค์การทำงานเพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการ ร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละวงรอบการปฏิบัติการ (Operational Period) (๓.๒) การวางแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan: IAP) เป็นการกำหนดยุทธวิธีในการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการระบุรายละเอียดของทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินการ (๓.๓) โครงสร้างองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉินที่มี ความยืดหยุ่น เป็นการจัดองค์กรปฏิบัติ ร่วมกันของภาคส่วนต่างๆให้สอดคล้องกับแต่ละเหตุการณ์ทั้งนี้ต้องให้ความสำคัญกับเอกภาพ ในการบังคับบัญชา (Unity of Command) หมายถึง การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาจะขึ้นตรงกับหัวหน้า ซึ่งอยู่เหนือขึ้นไปเพียงผู้เดียว ทั้งนี้การจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตามบทบัญญัติของกฎหมายจะมี ผู้บัญชาการเหตุการณ์เพียงคนเดียว อย่างไรก็ตาม ในกรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีการทับซ้อนกันของพื้นที่หรือขอบเขตอำนาจทางกฎหมายอาจมีผู้บัญชาการ เหตุการณ์ได้มากกว่า๑คน เพื่อร่วมกันวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์และตัดสินใจรวมถึงการใช้อำนาจทางกฎหมาย ในการบังคับบัญชาร่วม (Unified Command) ภายใต้โครงสร้างองค์กรปฏิบัติเดียวเพื่อการดำเนินงานอย่างมีเอกภาพ เป็นไปตามทิศทางเดียวกัน (Single Command)

การบัญชาการเหตุการณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสั่งการ ควบคุม และประสาน ความร่วมมือของแต่ละหน่วยงานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน และเป็นระบบปฏิบัติการในการระดมทรัพยากรไปยังที่

เกิดเหตุ เพื่อให้สามารถปกป้องชีวิต ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ โดยให้ทุกส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์เป็นระบบมาตรฐานในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน จังหวัดตากได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการบัญชาการณ์เหตุการณ์ไว้ ดังนี้

(๑) วัตถุประสงค์การบัญชาการเหตุการณ์

(๑) ความปลอดภัยทั้งผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

(๒) ใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ

(๓) การจัดการสาธารณภัยมีประสิทธิผล

(๒) โครงสร้างการบัญชาการเหตุการณ์

จังหวัดตากกำหนดโครงสร้างองค์กรปฏิบัติรับผิดชอบในการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินในรูปแบบโครงสร้างของ “ศูนย์บัญชาการณ์เหตุการณ์จังหวัดตาก” (การจัดการสาธารณภัยระดับ๒) (โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด ตามแผนภาพที่ ๕.๒) โดยมีผู้อำนวยการจังหวัดเป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ มีอำนาจในการควบคุม สั่งการ และบัญชาการ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

หากเมื่อสาธารณภัยในพื้นที่จังหวัดตากลุกลามขยายเป็นวงกว้างประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัยของจังหวัดตากเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) หรือการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง(ระดับ ๔) ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดตาก (ศบก.จ.ตาก) จะ**แปรสภาพ** เป็น “ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัดตาก” และรับข้อสั่งการจากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติไปปฏิบัติ โดยกำหนดรูปแบบองค์กรปฏิบัติตั้งแต่ระดับจังหวัดถึงระดับพื้นที่ ดังนี้

ระดับการจัดการสาธารณภัย	องค์กรรับผิดชอบการจัดการสาธารณภัยในภาวะปกติ (ในช่วงไม่เกิดสาธารณภัย)	องค์กรรับผิดชอบในภาวะฉุกเฉิน (ในช่วงเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย)	ผู้บัญชาการ (ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย)
ระดับ ๑ (อำเภอ /เทศบาล / องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าควบคุมสถานการณ์สาธารณภัย)	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลเมือง /เทศบาลตำบล /องค์การบริหารส่วนตำบล (กอปภ.ทม./ทต./อบต.)	ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (กอปภ.ทม./ทต.จัดตั้งศูนย์ฯ จังหวัด)	ผู้อำนวยการท้องถิ่น
	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ (กอปภ.อ.)	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ(กอปภ.อ.จัดตั้งศูนย์ฯ อำเภอ)	ผู้อำนวยการอำเภอ
ระดับ ๒ (จังหวัดเข้าควบคุมสถานการณ์สาธารณภัย)	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด (กอปภ.จ.จัดตั้งศูนย์ฯ จังหวัด)	ผู้อำนวยการจังหวัด
		ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดตาก	ผู้อำนวยการจังหวัด

๕.๑.๕ การสนับสนุนและการระดมทรัพยากร

- จัดให้มีสิ่งของสำรองจ่ายเพื่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เต็นท์ ที่พักชั่วคราว ยารักษาโรค อุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต วัสดุสิ้นเปลือง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

- จัดให้มีการระดมทรัพยากรอื่น ๆ เช่น คน งบประมาณ ระบบเทคโนโลยี ข้อมูล สาธารณภัย รวมถึงผู้เชี่ยวชาญพิเศษ การเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรเพื่อเป็นการสร้างความเป็นหุ้นส่วนร่วมกันของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และมูลนิธิต่าง ๆ

- บูรณาการระดมทรัพยากรจากหลายหน่วยงานให้มีความพร้อมรับมือกับ สาธารณภัย ได้แก่ การประเมินความต้องการในการใช้ทรัพยากรในแต่ละประเภทภัย การประมาณทรัพยากร ที่จำเป็นต้องใช้ การตรวจสอบสถานะความพร้อมใช้ของทรัพยากร การบำรุงรักษา การฝึกทักษะความชำนาญในการใช้งานอุปกรณ์และระบบต่าง ๆ การจัดทำฐานข้อมูลบัญชีทรัพยากร การวางระบบการจัดสรรทรัพยากร รวมทั้งระบบการระดมสรรพกำลัง การวางแผนระบบโลจิสติกส์ และการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

๕.๑.๖ การเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) จัดให้มีการทำทะเบียนผู้อพยพอย่างละเอียดโดยคำนึงถึงกลุ่มเปราะบางทางสังคม เพื่อให้ทราบความต้องการพื้นฐาน และความต้องการพิเศษของผู้อพยพ ทั้งข้อมูลประชากร ข้อมูลส่วนบุคคล และรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ทราบ

(๒) จัดให้มีอาหาร น้ำดื่ม และความต้องการพิเศษอย่างพอเพียง เช่น นมเด็กทารก

(๓) จัดให้มีการกำหนดพื้นที่อาศัยภายในศูนย์พักพิงชั่วคราวโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อพยพ ซึ่งหมายความรวมถึงข้อจำกัดทางการแพทย์ ประเด็นทางเพศสภาพ และมิติหญิงชายด้วย

(๔) ให้ศูนย์พักพิงชั่วคราวจัดให้มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อพยพ ให้เพียงพอ และทั่วถึง

(๕) จัดให้มีระบบการแพทย์และสาธารณสุขสนับสนุนภายในศูนย์พักพิงเพื่อดูแลทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้อพยพ

๕.๑.๗ การบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) คัดเลือกสถานที่ตั้งศูนย์พักพิง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ไม่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำอีก ต้องมีการคมนาคมสะดวก มีความพร้อมของสาธารณูปโภค เช่น ประปา ไฟฟ้า เป็นต้น เป็นพื้นที่ที่อยู่เหนือระดับน้ำท่วม และต้องมีพื้นที่เป็นคลังสินค้าของบริจาค พื้นที่สำหรับคลินิก และสำนักงาน

(๒) การบริหารจัดการข้อมูลในศูนย์พักพิงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุดของการบริหารจัดการศูนย์พักพิง โดยข้อมูลที่จำเป็นต้องเก็บบันทึก ประกอบด้วย ข้อมูลประชากรผู้อพยพ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อพยพ ข้อมูลด้านธุรการ

(๓) การจัดระเบียบศูนย์พักพิงชั่วคราวและการอำนวยความปลอดภัย

(๓.๑) ประสานงานล่วงหน้ากับหน่วยงานที่เป็นเจ้าของสถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพในการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับจำนวนประชาชนที่จะอพยพเข้ามา หากเนื้อที่ไม่เพียงพอจะต้องจัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับ โดยศึกษาจากฐานข้อมูลประชากรในชุมชนหรือหมู่บ้านเป้าหมาย

(๓.๒) จัดเตรียมสถานที่ให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้แก่ ผู้อพยพตามมาตรฐานขั้นต่ำ

(๓.๓) จัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนของแต่ละครอบครัวหรือของแต่ละชุมชนให้เป็นระเบียบเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การสื่อสาร การสงเคราะห์ และการเก็บข้อมูล

(๓.๔) จัดระเบียบเวรยามโดยอาจประสานงานขอกำลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่หรือใช้กำลังจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้อพยพ เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้อพยพ

(๔) การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนของผู้อพยพ

ศูนย์พักพิงชั่วคราวประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลังสายตรวจ ไปดูแลบ้านเรือนของผู้อพยพเป็นระยะๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอศูนย์พักพิงชั่วคราวอาจขอรับกำลังสนับสนุนจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนหรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนผู้อพยพแต่สิ่งสำคัญที่สุดคือข้อมูลสถานการณ์ภัยพิบัติที่เป็นปัจจุบัน ภายหลังจากเสร็จภารกิจควรนำข้อมูลกลับมารายงานหัวหน้าศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อแจ้งข้อมูล/ข่าวสารแก่ผู้อพยพโดยเร็ว จะทำให้ผู้อพยพหมดความกังวลในความปลอดภัยในทรัพย์สินของตน

(๕) การอำนวยความสะดวกแก่ผู้อพยพ

ดูแลด้านความสะอาดให้ถูกสุขลักษณะ จัดให้มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น น้ำบริโภค น้ำอุปโภค กระแสไฟฟ้า ให้เพียงพอกับความต้องการ จัดสัดส่วนพื้นที่รักษาพยาบาล พื้นที่ซักล้าง พื้นที่ตากผ้า พื้นที่ออกกำลังกาย พื้นที่สันทนาการ พื้นที่ประกอบศาสนกิจให้สอดคล้องกับจำนวนผู้อพยพ และการจัดระบบรับของบริจาค โดยจัดให้มีสถานีรับบริจาค สำรวจความต้องการรับของบริจาค ตามลำดับความสำคัญสำหรับ แต่ละครอบครัว หรือแต่ละกลุ่ม เมื่อมีของบริจาคมาถึงให้พยายามกระจายแก่ผู้อพยพตามความต้องการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๖) การแจ้งความเคลื่อนไหวของสถานการณ์

ศูนย์พักพิงชั่วคราวติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องจากทางสื่อทุกทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมาแจ้งแก่ผู้อพยพทุกระยะ เพื่อให้ผู้อพยพผ่อนคลายความวิตกกังวล และเมื่อมีข่าวสารยืนยันอย่างชัดเจนจากผู้บังคับบัญชาถึงการยกเลิกสถานการณ์ให้รีบแจ้งผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่ที่ตั้งต่อไป

๕.๑.๘ การปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

เมื่อสถานการณ์ภัยยุติ และผู้อพยพสามารถอพยพกลับไปยังที่อยู่อาศัยเดิมหรือที่อยู่อาศัยใหม่ให้ดำเนินการ

(๑) จัดให้มีการแจ้งการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ผู้อพยพทราบล่วงหน้า พร้อมจัดทำทะเบียนผู้อพยพกลับอย่างเป็นระบบ

(๒) ประสานการเตรียมความพร้อมอพยพกลับตามแผนการส่งกลับ

(๓) ให้มีแจ้งประกาศปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ที่รับผิดชอบทราบ

ทั้งนี้ ในทุกระยะการดำเนินการให้รายงานข้อมูลให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดทราบเป็นระยะ เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการเหตุการณ์ จนกว่าเหตุการณ์จะยุติ ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตากเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดมาตรฐานและจัดทำคู่มือการบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว

๕.๑.๙ การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย/ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

(๑) การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย

กรณีเกิดสาธารณภัยตามนิยามของมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งปรากฏชัดเป็นที่ทราบโดยทั่วไปในเขตพื้นที่นั้น ให้มีการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยทันที หรือในกรณีเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ดังกล่าวตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และใช้เป็นหลักฐานยืนยันถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องก็สามารถออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยได้ โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑) เมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยในพื้นที่ใดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายงานสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตากทราบ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจประกาศเขตพื้นที่ประสบภัย

(๑.๒) เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นและส่งผลกระทบต่อสาธารณชน และก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ในพื้นที่ ให้ผู้อำนวยการจังหวัดประกาศเขตพื้นที่ประสบภัยสาธารณภัยตามดุลพินิจ โดยมีแนวทางการประกาศ ดังนี้

(๑) ระบุประเภทสาธารณภัย

(๒) สาเหตุการเกิดสาธารณภัย

(๓) ช่วงเวลา ที่เกิดสาธารณภัย

(๔) พื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย

(๕) ผลกระทบต่อสาธารณชนและก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน

เพื่อประโยชน์ในการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ กำหนดให้มีการออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยได้ตามดุลยพินิจ เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ระดับ	การจัดการ	ผู้ออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้อำนวยการจังหวัด / ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการจังหวัด / ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
๔	สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ ผู้ประสบภัยอาจขอให้มีหนังสือรับรองพื้นที่ประสบภัย ทั้งที่เป็นบุคคล และนิติบุคคลได้ โดยให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กำหนดรูปแบบ แนวทางปฏิบัติในการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย และหนังสือรับรองผู้ประสบภัยประเภทบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนำเงินทดรองราชการมาใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเป็นกรณีเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม เมื่อเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในท้องที่หนึ่งท้องที่ใด โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด ซึ่งการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ถือปฏิบัติตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการประกาศให้ท้องที่นั้น เป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ดังนี้

พื้นที่	ผู้มีอำนาจ
กรุงเทพมหานคร	อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
จังหวัด	ผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทันท่วงที และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหายดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ก็ให้มีอำนาจพิจารณาประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไปก่อนได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ.

การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินต้องกำหนดพื้นที่และระยะเวลาของการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัตินั้นด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๕.๑.๑๐ การตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัย

ให้ผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขดังต่อไปนี้ ประกอบการพิจารณายกระดับการจัดการสาธารณภัย ดังนี้

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
(๑) พื้นที่	พื้นที่ใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ และความเสียหาย (๑.๑) พื้นที่ทางการเกษตรและปศุสัตว์ (๑.๒) พื้นที่ธุรกิจ อุตสาหกรรม และการประกอบการ (๑.๓) พื้นที่อยู่อาศัย (จำนวนหลังคาเรือน) (๑.๔) พื้นที่ทางธรรมชาติ
(๒) ประชากร	จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (๒.๑) จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (๒.๒) จำนวนผู้อพยพ (๒.๓) จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต
(๓) ความซับซ้อน	ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์ (๓.๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัย การเกิดภัยต่อเนื่อง (๓.๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญ และเส้นทางการให้ ความช่วยเหลือ (๓.๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น
(๔) ศักยภาพด้านทรัพยากร	ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร (๔.๑) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่าง ๆ (๔.๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย

เกณฑ์/เงื่อนไข	ข้อมูลที่ใช้ระบุเงื่อนไข
	(๔.๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลัก และจากการสนับสนุนจากภาคีหลัก (๔.๔) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่
(๕) การพิจารณาตัดสินใจของผู้บัญชาการ/ผู้อำนวยการ	ดุลยพินิจจากการประเมินสถานการณ์จากเงื่อนไขต่าง ๆ (๕.๑) ขอบเขตการปกครอง (๕.๒) การประเมินศักยภาพในการจัดการสาธารณภัย

ทั้งนี้ ให้ใช้เกณฑ์เงื่อนไขทางด้านพื้นที่/ประชากร/ความซับซ้อน/ศักยภาพด้านทรัพยากร และวิจารณญาณหรือดุลยพินิจของผู้อำนวยการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างประกอบกันเป็นเกณฑ์ ในการนำเสนอผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจ ในการประกาศยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) และการจัดการสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔)

๕.๑.๑๑ การสื่อสารและโทรคมนาคมในสภาวะฉุกเฉิน

การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน เนื่องจากต้องมีการประสานการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information) ข่าวสาร (Intelligence) เพื่อแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชน ประสานงาน ควบคุม สั่งการ และรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการร้องขอการสนับสนุนระหว่างหน่วยเผชิญเหตุด้วยกันกับหน่วยงานที่มีหน้าที่สนับสนุนการเผชิญเหตุในด้านต่าง ๆ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย**จังหวัดตาก** เป็นศูนย์กลางการสื่อสารในเขตพื้นที่รับผิดชอบตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพื่อให้สามารถติดต่อประสานงาน สั่งการ รายงานการปฏิบัติและสถานการณ์ระหว่างทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง รวดเร็ว และเชื่อถือได้การสื่อสารจัดเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้สามารถประสานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็ว โดยมีหลักการปฏิบัติ จัดตั้งระบบสื่อสาร ที่จำเป็นให้ใช้งานอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่

อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก มีแนวทางการปฏิบัติงานด้านสื่อสารและโทรคมนาคมกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ดังนี้

(๑.๑) ให้ใช้เส้นทางติดต่อสื่อสารร่วมกับข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมเครือข่ายอื่นๆ ตามความเหมาะสม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและจัดระบบสำรองเพิ่มเติม รวมทั้งพิจารณาใช้ประโยชน์จากข่ายสื่อสารของชมรมวิทยุอาสาสมัคร ตลอดจนชมรม หรือวิทยุสมัครเล่นในท้องถิ่น โดยยึดหลักการรักษาความปลอดภัยทางการสื่อสารควบคู่กับความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารด้วย ระบบโทรคมนาคมของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่

(๑) สำนักงานจังหวัดตาก
(๒) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
(๓) ศูนย์สื่อสารที่ทำการปกครองจังหวัด
(๔) สถานีสื่อสารกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัด
(๕) ที่ทำการไปรษณีย์จังหวัด
(๖) บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
(๗) หน่วยทหาร
(๘) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ
(๙) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล

(๑๐) กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล

(๑.๒) ในกรณีที่ระบบการสื่อสารหลักภายในจังหวัดไม่สามารถใช้งานได้ ให้นำระบบสื่อสารสำรองมาใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๑.๓) คลื่นความถี่การใช้งานของวิทยุสื่อสาร

(๑) ให้แต่ละหน่วยงานจัดให้มีคลื่นความถี่ของตนเอง

(๒) นอกจากนี้จัดให้มีคลื่นความถี่วิทยุสื่อสารกลาง ๑๖๒.๒๐๐ และ ๑๖๑.๔๗๕ MHz สำหรับติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานของส่วนราชการและภาคเอกชน ทั้งในภาวะปกติและไม่ปกติ

(๑.๔) จัดเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยุสื่อสารตลอด ๒๔ ชั่วโมง

(๑.๕) กำหนดให้มีระบบสื่อสารหลักและระบบสื่อสารรอง

(๑) ระบบสื่อสารหลัก ได้แก่

๑) โทรศัพท์/โทรสาร ๐๕๕-๕๙๓-๐๐๖

(๒) ระบบสื่อสารรอง

๑) วิทยุสื่อสารข่ายต่างๆ เช่น ระบบ HF/SBB ฯลฯ

๒) รถสื่อสารเคลื่อนที่ เช่น รถยนต์ติดตั้งวิทยุสื่อสาร ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓) สถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุชุมชน ระบบกระจายเสียงตามสาย

๔) วิทยุกระจายเสียง AM/FM (สถานีวิทยุชุมชน ทุกแห่งในพื้นที่จังหวัด)

๕) ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม

ระบบสื่อสารรอง ได้จัดเตรียมระบบสื่อสารสำรองไว้ใช้ทดแทนในกรณีระบบสื่อสารหลัก
ไม่สามารถใช้การได้ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร โทรศัพท์เคลื่อนที่

(๓) สื่อสารสำรอง

๓.๑ โทรศัพท์เคลื่อนที่แจ้งเหตุ

- นายอำเภออุ้มผาง โทรศัพท์ ๐๘๑-๘๖๗-๑๔๘๐
- ปลัดหัวหน้ากลุ่มงานความมั่นคง โทรศัพท์ ๐๙๐-๙๘๙๓๑๔๙
- ระบบ CALL CENTER แจ้งเหตุด่วน

๑) แจ้งเหตุศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉิน โทร. ๑๖๖๙

๒) แจ้งเหตุไฟไหม้ โทร. ๑๙๙

๓) แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย โทร. ๑๖๑

๔) แจ้งเหตุสาธารณภัย โทร. ๑๗๘๔

๕) แจ้งเหตุกระแสไฟฟ้าขัดข้อง โทรศัพท์ ๐-๕๕๕๖-๑๐๐๒

๕.๑.๑๒ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉิน

(๑) เผยแพร่ข่าวสารที่คาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยให้ส่วนราชการและประชาชนได้รับรู้และเข้าใจสถานการณ์ (Situation Awareness) ในทุกระยะการจัดการภัย โดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่กำหนดไว้ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หอกระจายข่าว สื่อสังคมออนไลน์ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบันและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่น และลดความตื่นตระหนกที่เกิดจากการรับรู้และความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง

(๒) ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติหรือคู่มือการปฏิบัติงานการให้ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อเป็นกรอบการปฏิบัติที่มีมาตรฐานของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด

๕.๑.๑๓ แนวทางปฏิบัติในการสนับสนุนการจัดการเหตุการณ์

ในการจัดการเหตุการณ์ขององค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operation Center : EOC) จะต้องมีการรวบรวม จัดการข้อมูล รวมถึงวิเคราะห์ ประเมิน ติดตาม และประสานการปฏิบัติในภารกิจต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมถึงการประเมินความเสียหาย ผลกระทบที่เกิดขึ้น ความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อหยุดยั้งผลกระทบ หรือเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ความต้องการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการ ชนิด ประเภท แหล่งที่มาของทรัพยากร สถานะของทรัพยากร และการส่งกำลังบำรุง ฯลฯ

ทั้งนี้ ในกรณีสาธารณภัยที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อน หรือต้องใช้ระยะเวลาในการจัดการนานกว่าเหตุการณ์ทั่วไป มีความจำเป็นต้องมีการวางแผนปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง อาจพิจารณาขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่สนับสนุนการบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Management Assistance Team : IMAT) ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักบัญชาการเหตุการณ์ เข้าสนับสนุนภารกิจต่างๆ ของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด เช่น ภารกิจรวบรวมข้อมูล ภารกิจจัดการข้อมูล ภารกิจวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ภารกิจติดตามการใช้ทรัพยากรและสถานะของทรัพยากร จากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง/กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อร่วมสนับสนุนการจัดการเหตุการณ์ในศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด

๕.๒ การบรรเทาทุกข์

๕.๒.๑ การขอใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ดำเนินการตามแนวทางการใช้จ่ายเงินทดรองราชการตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๖๒

(๑) วงเงินทดรองราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สามารถใช้จ่ายได้เมื่อเป็นที่คาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในระยะเวลาอันใกล้และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการใช้จ่ายเงินทดรองราชการให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

โดยเมื่อคาดหมายว่าจะเกิดภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินขึ้นในเวลาอันใกล้ และจำเป็นต้องรีบดำเนินการโดยฉับพลัน ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติใช้จ่ายเงินทดรองราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินนั้นได้ โดยไม่ต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินภายในวงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) วงเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ สามารถใช้จ่ายได้เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ โดยต้องประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

เมื่อภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นในท้องที่ ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ดำเนินการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์วิธีการที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนตามจำเป็นและเหมาะสมเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในท้องที่ โดยมุ่งหมายที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ แต่มิได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด เมื่อประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและต้องช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินและดำเนินการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติให้ใช้วงเงินทดรองราชการ ตามระเบียบที่กำหนดให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด แห่งละ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง การกำหนดวงเงินทดรองราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องสำหรับให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยไว้ตามระเบียบนี้ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ดำเนินการขอใช้วงเงินทดรองราชการให้ถูกต้องตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว

๕.๒.๒ แนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ (Damage and Need Assessment : DANA)

กำหนดให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งประเมินสถานการณ์ความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือภายในพื้นที่ประสบภัยตามหลักการด้านมนุษยธรรมในเบื้องต้น (Early Recovery) เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยในช่วงของการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ขณะที่สถานการณ์สาธารณภัยกำลังดำเนินอยู่ โดยมีการประเมินความเสียหายทางกายภาพและการประเมินความต้องการรับความช่วยเหลือของผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Damage and Need Assessment) หรือ DANA เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุม รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้รับความช่วยเหลือในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตในสถานการณ์สาธารณภัยดังกล่าวได้อย่างปลอดภัย และวิเคราะห์ความสามารถของผู้ประสบภัยในการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินด้วยตนเอง รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เช่น ความช่วยเหลือด้านอาหาร น้ำดื่ม การรักษาพยาบาล สุขอนามัยและการกำจัดสิ่งปฏิกูล ความช่วยเหลือด้านสุขภาวะ ที่พักพิง อุปกรณ์ยังชีพ เป็นต้น การประเมินนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้อยู่รอดปลอดภัย โดยมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (initial assessment) ให้ดำเนินการภายใน ๓ ชั่วโมงแรก โดยรวบรวมข้อมูลมาประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (ข้อมูลก่อนเกิดภัย ข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ รายงานจากสื่อต่าง ๆ เอกสารสรุปข้อมูลสำคัญ) เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ประสบภัย ข้อมูลด้านการเกษตร เป็นต้น

(๒) การประเมินแบบรวดเร็ว (rapid assessment) ให้ดำเนินการทันทีภายหลังจากเกิดสาธารณภัยต่อเนื่องไป ๗๒ ชั่วโมง โดยเป็นการประเมินเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นทุก ๆ ด้านทั้งผู้ประสบภัย โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ควรปฏิบัติหลังจากเกิดภัย ลำดับความสำคัญก่อน และหลังในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินความช่วยเหลือมีประสิทธิภาพและทันต่อความต้องการในภาวะฉุกเฉิน โดยให้ความสำคัญกับการช่วยชีวิตเป็นความเร่งด่วนในลำดับแรก

(๓) การประเมินแบบละเอียด (detailed assessment) ให้ดำเนินการเมื่อภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลงหรืออย่างน้อยภายใน ๒ สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการฟื้นฟูระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้อีกด้วย โดยต้องประเมินมูลค่าความเสียหายในมิติต่าง ๆ ทางกายภาพ โครงสร้างทางสังคม ประมาณการด้านการเงิน และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น ทั้งนี้ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาดำเนินการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือในแต่ละด้าน

การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ จะต้องมีความเชื่อมโยงกับการตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบตามหลักมาตรฐาน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา กลุ่มเปราะบาง

๕.๒.๓ การรับบริจาค

หากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ พิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องจัดให้มีการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สิน เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยให้ดำเนินการ ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือ

(๒) ผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรี่ยไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

(๕) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๖) ระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่าด้วยการรับบริจาคสิ่งของเหลือใช้ของศูนย์รับบริจาคเพื่อการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน พ.ศ. ๒๕๔๗

กรณีที่บุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรใดจัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย โดยที่บุคคล หน่วยงานหรือองค์กรนั้นไม่ได้รับมอบภารกิจใด ๆ จากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติหรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ ให้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการขนย้าย และบริหารจัดการส่งมอบสิ่งของบริจาคเอง ให้กรมบัญชีกลางและสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำแนวทางปฏิบัติในการรับบริจาคและการให้ ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

๕.๒.๔ การรายงานข้อมูล

เป็นการรายงานข้อมูลข่าวสารกรณีเกิดสาธารณภัย ให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานพร้อมทั้งรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งด้านสถานการณ์สาธารณภัย ด้านการปฏิบัติการระงับบรรเทา สาธารณภัย ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านอื่นๆ ที่จำเป็น โดยให้คำนึงถึงความถูกต้อง ความชัดเจน และรวดเร็ว ตามแนวทางปฏิบัติดังนี้

(๑) ให้ผู้นำชุมชนสำรวจความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น แล้วรายงานให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ระดับพื้นที่ทราบและรวบรวมความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น

(๒) ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ระดับพื้นที่ รายงานสถานการณ์สาธารณภัยต่อ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามลำดับชั้นที่เหนือขึ้นไป

(๓) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่เกิดภัย รายงานสถานการณ์สาธารณภัย ต่อกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและจังหวัดตามลำดับขั้น และกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รายงานสถานการณ์ ให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติทราบตามลำดับ

๕.๓ การปฏิบัติกรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินขีดความสามารถของอำเภอ

๕.๓.๑ ความซับซ้อนของภัย ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์

(๑) ความรุนแรงของภัย ความเฉพาะเจาะจงทางเทคนิคของภัยการเกิดภัยต่อเนื่อง

(๒) ความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือส่งผลกระทบต่อสาธารณูปโภคพื้นฐาน สถานที่สำคัญและเส้นทางการให้ ความช่วยเหลือ

(๓) การคาดการณ์การขยายตัวของภัย พื้นที่ที่จะเสียหายต่อไป ระยะเวลาที่การดำเนินกิจกรรมปกติที่ต้องหยุดชะงัก ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ และระยะเวลาที่ต้องช่วยฟื้นฟูเบื้องต้น

๕.๓.๒ ศักยภาพด้านทรัพยการ ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร

(๑) กำลังคน ทั้งของหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุน พร้อมทั้งอาสาสมัครหน่วยต่าง ๆ

(๒) เครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ และอุปกรณ์พิเศษต่าง ๆ ที่ต้องใช้ตามแต่ลักษณะทางเทคนิคของภัย

(๓) ปัจจัยยังชีพสำหรับแจกจ่ายแก่ผู้ได้รับผลกระทบของหน่วยงานหลักและจากการสนับสนุนจากภาคีหลัก

(๔) แหล่งที่มาและจำนวนเงินงบประมาณจากหน่วยงานในพื้นที่

บทที่ ๖
การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

หลังจากภาวะฉุกเฉินจากสาธารณภัยได้บรรเทาลงหรือได้ผ่านพ้นไปแล้ว จะเข้าสู่การจัดการ สาธารณภัย ในระยะฟื้นฟู โดยใช้กระบวนการฟื้นสภาพ (Rehabilitation) และซ่อมสร้าง (Reconstruction) ซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อปรับสภาพระบบสาธารณูปโภค การดำรงชีวิต และสภาวะวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่ประสบภัยให้กลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมตามความเหมาะสม โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ **๑) ระยะสั้น** เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากการค้นหาและการบรรเทาหรือการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉินได้ผ่านพ้นไปแล้ว เป็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อยกระดับวิถีชีวิต และเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงการจัดมาตรการรักษาความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายหรือสาธารณภัยซ้ำขึ้นอีก การประเมินความเสียหายขั้นพื้นฐาน การจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และการให้บริการสาธารณะ **๒) ระยะกลาง** เป็นการดำเนินการประสานและสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ฟื้นฟูหรือสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตขึ้นใหม่ การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสภาพจิตใจ ร่างกาย และสังคมของผู้ประสบภัย และ **๓) ระยะยาว** เป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากระยะกลาง เช่น การซ่อมสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนาน นับจากเกิด สาธารณภัยไปจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ และดีกว่าหรือปลอดภัยกว่าเดิม

๖.๑ การฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติ

๖.๑.๑ การฟื้นฟูอาชีพของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

แนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูสถานภาพสังคม ได้แก่ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และคำปรึกษาต่าง ๆ การรับแจ้งเหตุ และประสานการช่วยเหลือ การฟื้นฟูอาชีพการช่วยเหลือด้านการเสริมศักยภาพประชาชน/ชุมชน การโยกย้ายและการตั้งถิ่นฐานของผู้ประสบภัยการทำให้ประชาชนหรือผู้ประสบภัยสามารถกลับมาประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ โดยให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตากเป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๖.๑.๒ การฟื้นฟูที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

ให้มีการบูรณะ ซ่อมสร้าง และพัฒนาที่อยู่อาศัยถาวร ให้มีความต้านทานต่อสาธารณภัย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการและจำเป็นของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและสนับสนุนการฟื้นฟูที่อยู่อาศัย เพื่อลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิมและป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงใหม่เกิดขึ้นโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงานและภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง

๖.๑.๓ การฟื้นฟูสุขภาวะของผู้ประสบภัย ได้แก่ ด้านสมรรถภาพทางกายของผู้ประสบภัย (การตรวจรักษา ป้องกัน ควบคุมโรค และการฟื้นฟูความแข็งแรงทางร่างกาย) รวมถึงการฟื้นฟู ด้านสภาพจิตใจและจิตสังคมของผู้ได้รับผลกระทบตลอดจนการกระตุ้นและช่วยเหลือให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

ตามความจำเป็น โดยให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ประสบภัยเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนด แนวทางการปฏิบัติ ร่วมกับส่วนราชการ หน่วยงาน และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑) การช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- แจ้งให้ท้องถิ่น สำรวจ ตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบภัยและความเสียหาย เพื่อให้ความช่วยเหลือต่างๆ ตรงกับข้อเท็จจริง ตลอดจนส่งผู้ประสบภัยกลับภูมิลำเนา

- ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว ทั่วถึง และหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- ให้ท้องถิ่น จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานเพื่อการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

- จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องจนกว่า จะหายกลับมาดำรงชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งการจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขาภิบาลแก่ผู้ประสบภัยในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย

- ให้การสงเคราะห์แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณี ที่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ โดยการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของผู้ประสบภัยจนจบการศึกษาภาคบังคับและโดยการจัดหาอาชีพในแก่บุคคลในครอบครัว

- เลี้ยงดูผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ในระยะแรก เช่น ดูแลเด็กกำพร้า นักเรียน นักศึกษา คนพิการ และผู้สูงอายุที่ประสบภัย

(๑.๒) การป้องกัน เฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาดทั้งคนและสัตว์

- เป็นไปตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข

(๑.๓) ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชนให้กลับคืน สู่สภาพปกติโดยเร็ว

(๑.๔) รายงานข่าวและประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารต่อสาธารณชนได้รับทราบสถานการณ์เป็นระยะๆ

๖.๑.๔ การช่วยเหลือ เยียวยา และสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- แจ้งท้องถิ่น สำรวจ ตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบภัยและความเสียหาย เพื่อให้ความช่วยเหลือต่างๆ ตรงกับข้อเท็จจริง ตลอดจนส่งผู้ประสบภัยกลับภูมิลำเนา

- ให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรภาคเอกชนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบ รวดเร็ว ทั่วถึง และหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- ให้ท้องถิ่น จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานเพื่อการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

- จัดให้มีการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัยอย่างต่อเนื่องจนกว่า จะหายกลับมาดำรงชีวิตได้ตามปกติ รวมทั้งการจัดที่พักอาศัยชั่วคราว และระบบสุขาภิบาลแก่ผู้ประสบภัยในกรณีที่ต้องอพยพจากพื้นที่อันตราย

- ให้การสงเคราะห์แก่ครอบครัวของผู้ที่ประสบภัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกรณี ที่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวประสบภัยจนเสียชีวิตหรือไม่สามารถประกอบอาชีพต่อไปได้ โดยการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรของผู้ประสบภัยจนจบการศึกษาภาคบังคับและโดยการจัดหาอาชีพในแก่บุคคลในครอบครัว

- เลี้ยงดูผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถช่วยตัวเองได้ในระยะแรก เช่น ดูแลเด็กกำพร้า นักเรียน นักศึกษา คนพิการ และผู้สูงอายุที่ประสบภัย

- การป้องกัน เฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาดทั้งคนและสัตว์

- ประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของประชาชนให้กลับคืน สู่สภาพปกติโดยเร็ว
- รายงานข่าวและประชาสัมพันธ์ให้ข่าวสารต่อสาธารณชนได้รับทราบสถานการณ์เป็นระยะๆ

๖.๒ การถอดบทเรียนการจัดการสาธารณภัย

เป็นการจัดทำข้อมูลจากพื้นที่เสี่ยงภัย การประเมินความเสียหาย ลักษณะความเสี่ยงที่เกิดภัยเพื่อฟื้นฟูประสิทธิภาพที่ดีกว่าและปลอดภัย ของพื้นที่เสี่ยงภัยจากอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่จังหวัดตาก เพื่อนำบูรณาการในการจัดทำโครงการสาธารณภัย เนื่องจากสาธารณภัยเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคนและหน่วยงานทุกภาคส่วนจึงควรเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้สามารถช่วยกันสร้างสังคมที่มีความพร้อม โดยเสริมสร้างความตระหนักในการลดความเสี่ยงตั้งแต่ ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และ หลังเกิดภัย โดยการปฏิบัติงานในภาวะวิกฤติ ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมก่อนเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ การฝึกความพร้อมเผชิญเหตุ การปฏิบัติภารกิจด้านการจัดการสาธารณภัย ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันท่วงที รวมถึงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีเอกภาพภายใต้มาตรฐานเดียวกัน

บทที่ ๗
การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอวังเจ้าดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมทั้งนโยบายและกฎหมายต่าง ๆ โดยมีแนวทางดำเนินการของแต่ละภาคส่วน ดังนี้

หน่วยงาน	แนวทางดำเนินงาน
จังหวัด	(๑) ชี้แจงนโยบายและแนวทางการดำเนินงานตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ โดยอาจตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลระดับจังหวัด ระดับอำเภอ (โดยประสานกับกลไกการติดตามและประเมินผลส่วนกลาง) เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานและมีฐานข้อมูลเชื่อมโยงกับหน่วยงานกลางอย่างเป็นระบบ (๒) การจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ให้กำหนดประเด็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นทิศทางการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และสอดคล้องกับบริบทของอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๓) สร้างการรับรู้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกระดับ (๔) วิเคราะห์ความเสี่ยงและนำข้อมูลประเมินผลความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (๕) ประชุมหารือเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับต่าง ๆ รวมถึงให้ความร่วมมือติดตามและประเมินผล
อำเภอ	จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

หน่วยงาน	แนวทางดำเนินงาน
ภาคเอกชนและภาคธุรกิจ	มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นรูปธรรมซึ่งแต่ละองค์กรสามารถนำประเด็นที่เกี่ยวข้องไปดำเนินงานเอง หรือร่วมกับหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคธุรกิจ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (Public Private People Partnership : PPPP) ที่มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร (Corporate Social Responsibility : CSR) ภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย อันนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
สถาบันการศึกษา สถาบันวิชาการด้านการพัฒนา และหน่วยงานวิจัย	ให้ความรู้แก่ภาคีเครือข่ายทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติ สนับสนุนเงินทุน ประสานความร่วมมือเครือข่ายการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งการผลิตผลงานวิจัย การพัฒนานวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้
องค์กรระดับชุมชน	ร่วมขับเคลื่อนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งการประชาสัมพันธ์ การดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ผู้ประสบสาธารณภัย
สื่อ	ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมขับเคลื่อน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และดำเนินงานภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รวมถึงสะท้อนสถานการณ์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยด้านต่างๆ ที่ชัดเจนสู่ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ภาคประชาสังคม	ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับหน่วยงานทุกระดับเพื่อให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีประสิทธิภาพ ทั้งการเฝ้าระวังสถานการณ์ การประชาสัมพันธ์ แจ้งเตือนภัย การปฏิบัติตามประกาศหรือคำแนะนำ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ผู้ประสบสาธารณภัย ทั้งก่อน ระหว่างและหลังการเกิดสาธารณภัย

ติดตามและประเมินผล

ดำเนินการตามกลไกการติดตามและประเมินผล ให้คณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก เป็นกลไกในการประสานการปฏิบัติ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตากภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดตาก

ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

1. กำหนดแนวทาง/กรอบการติดตามประเมินผล
   1.1 แนวทางการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญไปสู่การปฏิบัติ
   1.2 กำหนดประเด็นและตัวชี้วัดการประเมิน (กระบวนการ ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ)
   1.3 แหล่งข้อมูล ฯลฯ

2. รวบรวมข้อมูลภายใต้กรอบการประเมินผลทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ

3. วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานผลการประเมินสรุปผลภาพรวม พร้อมข้อเสนอแนะ

4. นำเสนอผลการประเมินเสนอต่อคณะทำงานติดตามและประเมินผลแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

5. ปรับปรุงผลการประเมินก่อนเสนอให้คณะกรรมการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด